

TØI rapport
541/2001

Arne Rideng
Berit Grue

GJESTEUNDERSØKELSEN 2001

Utenlandske forretnings- og feriereiser i Norge
Sommerferien og årsoversikt
Foreign visitor survey 2001

Transportøkonomisk institutt (TØI) har opphavsrett til hele rapporten og dens enkelte deler. Innholdet kan brukes som underlagsmateriale. Når rapporten siteres eller omtales, skal TØI oppgis som kilde med navn og rapportnummer. Rapporten kan ikke endres. Ved eventuell annen bruk må forhåndssamtykke fra TØI innhentes. For øvrig gjelder [åndsverklovens](#) bestemmelser.

Oslo, desember 2001

ISSN: 0802-0175
ISBN: 82-480-0226-8

Tittel: Gjesteundersøkelsen 2001
Forfatter(e): Arne Rideng; Berit Grue

TØI rapport 541/2001
Oslo, 2001-12
54 sider
ISBN 82-480-0226-8
ISSN 0802-0175

Finansieringskilde:
Nærings- og handelsdepartementet

Prosjekt: 1952 Gjestestatistikk

Prosjektleder: Arne Rideng

Kvalitetsansvarlig: Jens Kristian Steen Jacobsen

Emneord:

Reiseliv; turisme; grensetrafikk; forretningsreise; feriereise; statistikk

Sammendrag:

Denne rapporten gir en oversikt over utenlandske forretnings- og feriereiser til/fra Norge i sommersesongen (mai - september) og i hele året 2001. Både overnattingsgjester og dagsbesøkende er inkludert. Det kom 1,85 millioner overnattingsgjester og omlag 590 000 dagsbesøkende (cruisepassasjerer unntatt) i løpet av sommersesongen. Hver femte reise er en forretningsreise, mens resten er ferie- og fritidsreiser. Utenlandske gjester tilbrakte til sammen 13,9 millioner gjestedøgn i Norge sommeren 2001. Det var en nedgang på én prosent i det totale antallet overnattingsgjester sammenliknet med sommersesongen 2000. Antallet utenlandske gjestedøgn gikk tilbake med fem prosent, det aller meste av dette gjaldt ferietrafikken. For de utenlandske bil- og bussturistene, som står for 75 prosent av alle utenlandske feriegjestedøgn i sommersesongen, har det vært en nedgang i trafikken over flere sesonger. Det registrerte antallet gjestedøgn blant disse ferierende lå 12 prosent lavere enn nivået i 1996. For hele året 2001 under ett kom det 3,1 millioner overnattingsgjester og 1,2 millioner dagsbesøkende. I tillegg foretok utenlandske cruisepassasjerer 800 000 dagsbesøk i norske havner. Totalt foretok utenlandske gjester 20,7 millioner utenlandske overnattinger, hvorav forretningsreisende sto for 3,8 millioner og feriegjestene for 16,9 millioner.

Title: Foreign visitor survey 2001
Author(s): Arne Rideng; Berit Grue

TØI report 541/2001
Oslo: 2001-12
54 pages
ISBN 82-480-0226-8
ISSN 0802-0175

Financed by:
The Ministry of Industry and Trade

Project: 1952 Border visitor survey

Project manager: Arne Rideng

Quality manager: Jens Kristian Steen Jacobsen

Key words:

Tourism; Border traffic; Business travel; Holiday travel; Statistics

Summary:

This report presents the results of the Norwegian foreign visitor survey, and includes data for the summer season (May - September) and the year 2001. Almost all foreign visitors are included in the survey. Altogether 1.85 million tourists stayed overnight and 590,000 day visitors (cruise passengers not included) crossed the border during this summer season. 19 per cent of the visitors were on business trips, while 81 per cent were on holiday. Foreign tourists spent a total of 13.9 million guest-nights in Norway during the 2001 summer season. The total number of foreign overnight guests dropped by one per cent compared to the summer season of the previous year, and the number of foreign guest-nights fell by five per cent. Most of this decline was registered for holiday visitors. Holiday traffic by private motor vehicles and coaches constituted 75 per cent of all foreign holiday guest-nights in Norway. Over the past five years the number of guest-nights in this broad category of tourists has dropped as much as 12 per cent. In the year 2001 a total of 3.1 million foreign guests stayed overnight in Norway while 1.2 million (0.8 million cruise passengers not included) were on a day trip from abroad. Foreign tourists spent a total of 20.7 million guest-nights in Norway in 2001, of which holiday guests constituted 16.9 million guest-nights.

Language of report: Norwegian

Rapporten kan bestilles fra:
Transportøkonomisk institutt, Biblioteket
Gaustadalleen 21, 0349 Oslo
Telefon 22 57 38 00 - www.toi.no

The report can be ordered from:
Institute of Transport Economics, The library
Gaustadalleen 21, NO 0349 Oslo, Norway
Telephone +47 22 57 38 00 - www.toi.no

Forord

Siden 1995 har Transportøkonomisk institutt (TØI) på helårsbasis gjennomført undersøkelser av utenlandske feriegjesters reiser i Norge. Fra og med 1998 omfatter Gjesteundersøkelsen praktisk talt alle typer besøk i Norge foretatt av personer som er bosatt utenlands, både forretnings- og feriereiser. Såvel dagsbesøkende som overnattingsgjester er inkludert, uansett om utreisen fra Norge skjer med bil, turbuss, ferge, fly eller tog. Reiser til og fra arbeid, foretatt av personer som arbeider i Norge og bor i et annet land, er også beregnet, men er ikke inkludert i tallene da denne kategorien reisende faller utenfor det internasjonale turismebegrepet.

I denne rapporten presenteres resultater for sommersesongen (mai – september) og hele året 2001. Det er dessuten tatt med noen hovedtabeller fra vintersesongen (januar – april) 2001. Resultatene bygger dels på innsamlet statistikk fra Statens vegvesen og transportselskapene, dels på kjøretøyregistreringer på veg. I tillegg er det foretatt intervjuer med et utvalg av utenlandske besøkende gjennom hele året, som blant annet gjør det mulig å bestemme nasjonalitet, reisens formål, reisens varighet, overnattingsmåte og liknende. Det viktigste formålet med Gjesteundersøkelsen er å gi en oversikt over omfang og struktur på trafikken av utlendinger i Norge.

Gjesteundersøkelsen finansieres av Nærings- og handelsdepartementet, og arbeidet koordineres av Transportøkonomisk institutt. Statens vegvesen, Tollvesenet, NSB, Luftfartsverket og fergeselskapene som har helårsruter mellom Norge og utlandet, har deltatt aktivt i prosjektet. Dette samarbeidet har vært meget verdifullt, og uten medvirkning og ressursinnsats fra disse aktørene hadde det ikke vært mulig å produsere en så omfattende statistikk.

Transportøkonomisk institutt vil derfor også i år rette en stor takk til alle som har bidratt i prosjektet. En spesiell takk går til våre dyktige intervjuere. De har gjennomført den krevende jobben med å hente inn pålitelige og representative primærdata på en helt igjennom profesjonell måte.

Rapporten er utarbeidet av cand. real. Arne Rideng og ingeniør Berit Grue, med førstnevnte som prosjektleder. Avdelingssekretær Tove Ekstrøm har utført tekstbehandling og tilrettelagt dokumentet for trykking. Utformingen av omslaget er ved Josef Leupi.

Oslo, desember 2001
Transportøkonomisk institutt

Knut Østmoe
instituttssjef

Jens Kr. Steen Jacobsen
forskningsleder

Innhold

Sammendrag

Summary

1	Innledning	1
1.1	Om Gjesteundersøkelsen	1
1.2	Innholdet i rapporten	1
2	Metode og gjennomføring.....	3
2.1	Noen definisjoner	3
2.2	Populasjonen.....	3
2.3	Stratifisering av populasjonen	5
2.4	Praktisk gjennomføring	7
2.5	Vekting og usikkerhet.....	9
3	Sommersesongen 2001	12
3.1	Totaloversikt for ankomster og gjestedøgn	12
3.2	Forretnings- og tjenestereiser	18
3.3	Ferie- og fritidsreiser	21
3.4	Overnattingsmåte.....	32
4	Hovedtall fra vintersesongen 2001.....	36
5	Hovedresultater for hele året 2001	38
5.1	Totaloversikt for utenlandske ankomster og gjestedøgn	38
5.2	Forretnings- og tjenestereiser	43
5.3	Ferie- og fritidsreiser	45
5.4	Overnattingsmåte.....	51
	Referanser.....	54

Sammendrag:

Gjesteundersøkelsen 2001

Gjesteundersøkelsen 2001 er tilnærmet heldekkende når det gjelder utlendingers reiser i Norge. Både ferie- og forretningsreisende er inkludert, og undersøkelsen dekker alle som reiser ut av landet med ferge, fly, tog eller på veg. Det gis også en oversikt over cruiseskipstrafikken. Bare de som har fast arbeid i Norge og bor i et annet land, er holdt utenfor, blant annet fordi disse ikke omfattes av det internasjonale *turisme*-begrepet.

Sommertrafikken

Tabell A gir et bilde av hovedtrekkene ved den utenlandske trafikken til Norge i månedene mai-september 2001. I alt var det 3,25 millioner utenlandske besøkende i Norge denne sommeren. Av disse var det 1,85 millioner som overnattet, og disse tilbrakte nesten 14 millioner gjestedøgn i landet. 81 prosent av overnattingsgjestene var på feriereise, de øvrige 19 prosent var på forretningsreise. Feriegjestene står for i alt 87 prosent av det samlede antallet gjestedøgn i sommersesongen.

Tabell A: Utenlandsk ferie- og forretningstrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge sommersesongen 2001. Enhet = 1000.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
Gjester i alt	3 243	1 295	523	573	48
- På dagsreise	588	442	107	35	4
- Cruisepassasjerer ¹⁾	804				
- Overnattingsgjester	1 851	853	416	538	44
Herav på tjenestereise	349	76	33	236	5
Herav på feriereise	1 502	777	384	302	39
Gjestedøgn i alt	13 912	4 940	4 810	3 854	308
- gjestedøgn på tjenestereise	1 863	306	279	1 244	34
- gjestedøgn på feriereise	12 049	4 634	4 531	2 610	274

¹⁾ Angir antall besøk i land. Totalt passasjerantall var om lag 208 000.

En stor del av ankomstene skjer med bil på vegovergangene mot Sverige og Finland. Ser en bort fra cruisepassasjerene, var det ca 2,45 millioner gjester som besøkte Norge i perioden fra mai til september, og 1,3 millioner reisende krysset grensen ut av landet på veg. Dette svarer til 53 prosent av ankomstene. De øvrige grensepasseringene skjer på fly (24 prosent), ferge (21 prosent), og tog (2 prosent). I tillegg kommer altså 804 000 ilandstigninger fra cruisepassasjerer.

Strukturen på ferie- og forretningstrafikken er svært ulik når det gjelder reisemåter. Mens hovedtyngden av ferietrafikken går på veg og ferge, er tjenestereisene i stor grad knyttet til bruk av fly. To av tre utenlandske gjestedøgn blant forretningsreisende i Norge er basert på flyreiser, mot kun en femdel av de ferierelaterte gjestedøgnene. Fordi ferietrafikken totalt sett er stor i forhold til yrkestrafikken, finner man likevel at ferietrafikken på fly er høyere enn yrkestrafikken målt både i antall ankomster og antall gjestedøgn.

Dagsbesøkende og cruisepassasjerer

Det ble foretatt nærmere 590 000 utenlandske dagsbesøk i Norge i 2001. Dagsturtrafikken går hovedsakelig på veg, men det er også en del dagsreiser til Norge med ferge og fly. Tallet på dagsbesøk gikk ned med fem prosent fra 2000 til 2001, noe som i sin helhet skyldtes nedgang i trafikken fra Sverige og Finland.

Det har vært en markert vekst i cruisetrafikken fra utlandet de senere år. I 2001 var det en økning i antall skipsanløp og i tallet på dagsbesøkende i havnene. De siste fem årene har cruisetrafikken målt i antall skipsanløp økt med om lag 40 prosent.

Overnattingsgjestene

Antall overnattingsgjester gikk ned med en prosent i 2001. Fordi oppholdstiden var noe kortere i 2001 enn i 2000, gikk tallet på gjestedøgn ned med fem prosent i forhold til foregående sommersesong. Tilbakegangen for overnattingsgjestene gjorde seg mest gjeldende blant feriereisende. I gjennomsnitt tilbrakte de utenlandske overnattingsgjestene i sommermånedene om lag 7,5 netter på reisen i Norge. Det kom flest overnattingsgjester fra Sverige og Tyskland, men det var også mange ankomster fra Danmark, Finland, Storbritannia, USA og Nederland.

Tabell B: Utenlandske gjestedøgn i Norge i sommersesongen 2001 etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. Enhet = 1000. Gjennomsnittlig antall gjestedøgn per reisende.

	I alt	Gj.døgn	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	13 912	7,5	4 941	4 810	3 855	308
Sverige	1 677	4,0	1 227	208	150	92
Danmark	1 607	6,9	516	872	205	14
Finland	651	4,2	579	0	69	3
Storbritannia	1 076	8,3	29	226	813	8
Nederland	994	10,8	395	398	194	7
Belgia	146	9,8	33	51	61	1
Frankrike	607	10,3	133	175	296	3
Tyskland	4 265	11,1	1 282	2 679	269	35
Italia	262	8,5	116	26	103	17
Sveits	256	8,8	80	30	135	11
Østerrike	167	8,8	99	22	42	4
Spania	146	7,3	76	4	63	3
Europa ellers	651	8,2	336	86	215	14
USA	837	7,9	0	33	754	50
Øvrige land	572	7,6	40	0	486	46

Oppholdstiden i Norge varierer mye etter hvor gjestene er bosatt, se tabell B. Mens svenskene og finnene i gjennomsnitt oppholder seg fire netter i Norge, er tyskerne og nederlenderne her i om lag 11 netter. Målt i antall gjestedøgn er Tyskland det klart største enkeltmarkedet, med nærmere 4,3 millioner gjestedøgn. Sverige, Danmark, Storbritannia, Nederland og USA representerer også betydelige gjestedøgnsvolumer.

Forretnings- og tjenestereisende

Den gjennomsnittlige oppholdstiden for forretningsreisende var 5,3 netter i sommersesongen. Sverige er det viktigste utenlandske forretningsreisemarkedet når det gjelder antallet ankomster, mens Sverige og Storbritannia har om lag like store gjestedøgnsandeler. Også tilreisende fra Danmark, Tyskland og USA har mange overnattinger i Norge. Fra Sverige kommer de forretningsreisende i hovedsak på veg eller med fly. For øvrig er fly dominerende transportmiddel blant forretningsreisende fra utlandet.

Ferie- og fritidsreisende

Sommeren 2001 kom det 1,5 millioner utenlandske overnattingsgjester på feriereise til Norge, og disse tilbrakte i gjennomsnitt åtte netter i landet. Tyskland og dernest Sverige og Danmark er fortsatt de største enkeltmarkeder for ferietrafikk til Norge sommerstid. I tillegg representerer Nederland, Storbritannia, USA, Finland og Frankrike markeder på mellom en halv og én million overnattinger i Norge i sommerperioden.

Ferie- og fritidstrafikken på veg og ferge (bil- og bussturister) har i 2001 hatt nedgang i antallet ankomster på tre prosent og i antallet gjestedøgn på fem prosent fra sommersesongen 2000. Bil- og bussturistene representerte sommeren 2001 i alt 9,2 millioner gjestedøgn, eller tre firedeler av alle feriebaserte, utenlandske gjestedøgn. Denne store ferietrafikken fra utlandet er dominert av reisende fra Tyskland, de nordiske nabolandene og Nederland. Dersom en ser utviklingen i denne trafikken over et noe lengre tidsrom, kan en registrere at antallet ankomster er gått ned med 10 prosent de siste fem år, mens tilsvarende nedgang i tallet på gjestedøgn er 12 prosent. Nedgangen blant svenske og tyske bil- og bussturister har volummessig hatt størst betydning i denne sammenheng.

Det kom om lag 33 000 bobiler til Norge sommeren 2001, hvorav halvparten var tyske. Dette er fire prosent flere enn året før. Bobilgjestene sto for om lag en million gjestedøgn i Norge. Antallet utenlandske *biler med campingvogn* i sommersesongen 2001 er beregnet til om lag 26 000, det samme som året før. Det er flest campingvogner fra Sverige og Finland.

Turbustrafikken er gått tilbake i de siste par årene, og det kom om lag 9 000 turistbusser til Norge sommeren 2001. Dette er det laveste antallet siden disse registreringene startet i 1995. Utenlandsregistrerte turbusser i Norge bidrar med om lag 1,3 millioner gjestedøgn i sommermånedene.

Flyforbindelsene mellom Norge og utlandet fraktet 300 000 utenlandske feriegjester til Norge, og disse tilbrakte mer enn 2,6 millioner gjestedøgn i Norge. Dette utgjør omlag en femdel av alle feriebaserte ankomster og gjestedøgn.

Utenlandstogene befordret 40 000 ferierende overnattingsgjester fra andre land, og disse reisende hadde om lag 275 000 overnattinger i Norge.

Overnattingsmåter

Tabell C gir en oversikt over overnattingsmønsteret for all utenlandsk turisttrafikk til Norge.

Tabell C: Andel utenlandske gjestedøgn for alle gjester som reiser ut av Norge med bil, buss, tog og fly, etter overnattingsmåte. Prosent. N = Antall gjestedøgn sommersesongen 2001. Tusen.

	I alt	Bil	Buss	Tog	Fly
I alt	100	100	100	100	100
(N)	(13 912)	(8 516)	(1 234)	(308)	(3 854)
Hotell, pensjonat o.l.	32	16	82	38	49
Camping på campingplass	17	25	3	8	6
Fri camping	6	8	0	8	1
Leid hytte	15	23	11	2	2
Egen eller lånt hytte	6	9	0	1	2
Slekt og venner	18	15	0	29	27
Annet	6	4	4	14	13

Det er tre store kommersielle overnattingssektorer som preger det generelle bildet: Hotell, pensjonat og lignende (32 prosent), camping på campingplass (17 prosent) og leid hytte (15 prosent). I tillegg kommer overnatting hos slekt og venner (18 prosent), fri camping, egen/lånt hytte eller andre overnattingsmåter.

Blant bilturistene er camping og hytte mest utbredt. Bussturistenes overnattinger domineres av hotellsektoren. Videre har fly- og togreisende høye andeler på hotell, men overnatting hos slekt/venner er også mye brukt blant fly- og togreisende.

57 prosent av forretningsreisendes overnattinger på reisen i Norge skjer på hotell, pensjonat og lignende, mens de feriereisendes overnattinger er nokså jevnt fordelt mellom hotell, hytte, camping og slekt/venner.

Det er små endringer i den relative fordelingen av overnattingsmåter for bil- og bussturistene. Camping på campingplass, hotell og liknende og leid hytte er de mest brukte overnattingstilbudene. Det er imidlertid stor variasjon mellom turister fra ulike bostedsland: Svenske bil- og bussturister benytter for eksempel i stor grad ikke-kommersielle overnattingsformer som innkvartering hos slekt/venner eller i egen/ lånt hytte, mens tyskerne i langt større grad er orientert mot hytte- og campingtilbud. Finske og nederlandske turister har høye andeler camping, mens briter og feriegjester fra mer fjerntliggende land i stor grad overnatter på hotell.

Besøkende i bobiler og biler med campingvogn overnatter for det meste på campingplassene, men 40 prosent av bobilturistenes overnattinger skjer likevel utenfor campingplassene.

Hele året 2001

Totalbildet av trafikken viser at det samlede antallet ankomster i Norge fra utlandet var nær 5,1 millioner i 2001. Det var 3,1 millioner overnattingsgjester og 1,2 millioner dagsbesøkende som ankom Norge. I tillegg foretok utenlandske cruisepassasjerer 800 000 dagsbesøk i norske havner.

Av overnattingsgjestene var 800 000 på forretningsreise og 2,3 millioner på feriereise. Totalt resulterte denne trafikken i 20,7 millioner utenlandske overnattinger i Norge, hvorav forretningsreisende sto for 3,8 millioner og feriegjestene for 16,9 millioner gjestedøgn.

Hovedtyngden av trafikken fra utlandet finner sted i sommersesongen: 60 prosent av alle overnattingsgjestene ankommer i perioden mai til september, mens 25 prosent kommer i vintersesongen (januar – april).

Det var i 2001 en nedgang i det samlede antallet ankomster på én prosent og det totale antallet gjestedøgn ble redusert med fire prosent, sammenliknet med 2000. Mens dagsbesøkene fra cruiseskipene økte, gikk antallet overnattingsgjester litt tilbake. Dagsturtrafikken domineres av svenske tilreisende som ankommer i egen bil. Det har bare vært relativt små endringer i denne delen av trafikken fra utlandet i de siste årene.

Blant *forretnings- og tjenestereisende* har besøkende fra Sverige, Danmark, Storbritannia, Tyskland og USA flest gjestedøgn i Norge. 70 prosent av de forretningsreisende reiser med fly, og over halvparten av overnattingene finner sted på hotell. De siste tre årene har forretningstrafikken fra utlandet holdt seg ganske stabil.

Ferie- og fritidstrafikken har imidlertid vist nedgang: Blant de overnattende feriegjestene fra utlandet er antallet ankomster gått tilbake med fem prosent og antallet gjestedøgn er redusert med sju prosent i løpet av de to siste årene. Tyskland og nabolandene Sverige og Danmark er de klart største utenlandsmarkedene. Også Finland, Storbritannia, Nederland og USA er betydelige markeder innen dette segmentet. Feriegjestenes overnattinger fordeler seg noenlunde jevnt med en firedel på hver av overnattingsformene hotell, camping, hytte og slekt/venner.

Feriegjestene som reiser med bil og buss representerer 12,2 millioner gjestedøgn eller nesten 60 prosent av alle utenlandske overnattinger. Antallet ankomster er gått tilbake med seks prosent og antallet gjestedøgn med 10 prosent de siste fem årene. Det er i første rekke tysk og svensk trafikk som er gått tilbake i denne perioden, mens det danske markedet har vært stabilt.

Summary:

Foreign Visitor Survey 2001

Summer season 2001

Table A presents the volume and distribution of foreign tourist arrivals and guest-nights in Norway in the summer season (May – September) 2001.

Table A: Foreign business and holiday travel in Norway, summer season (May – September) 2001 (in thousands). Border registration when leaving Norway.

	Total	By road	By ferry	By air	By rail
Arrivals in total	3, 243	1, 295	523	573	48
- Day trips	588	442	107	35	4
- Cruise passengers (day visits)	804				
- Overnight stays	1, 851	853	416	538	44
-- arrivals, business trips	349	76	33	236	5
-- arrivals, holiday trips	1, 502	777	384	302	39
Guest- nights in total	13, 912	4, 940	4, 810	3, 854	308
- Guest- nights, business trips	1, 863	306	279	1, 244	34
- Guest- nights, holiday trips	12, 049	4, 634	4, 531	2, 610	274

A total of 3.25 million foreigners visited Norway during the 2001 summer season. These visitors spent 13.9 million guest-nights in the country. About 1.85 million visitors stayed overnight in Norway, while 590,000 arrived on a day trip and 800,000 as cruise passengers.

81 per cent of the overnight visitors came on a holiday, and 19 per cent were business travellers. Holiday visitors spent 12 million guest-nights in Norway, and the number of business guest-nights amounted to nearly 1.9 million.

About 1.3 million visitors travelled by road, 570,000 by air, 520,000 by ferry and 50,000 by rail. Holiday guests used road and ferry connections most frequently, whereas foreign business travellers tended to travel by air.

Compared with the summer season in the previous year the total number of arrivals of day visitors decreased by five per cent, while the total number of arrivals among visitors who stayed overnight decreased by one per cent, and the total number of guest-nights fell by five per cent. This decline was registered mainly for holiday visitors.

Day visitors crossed the border most frequently by road. The majority of this type of visitor were from Sweden.

Among those who stayed overnight on their trip, the average length of stay was between seven and eight nights (Table B). The most important source markets for overnight visits are Germany and Sweden, but Denmark, Finland, the UK, the USA and the Netherlands also contributed considerably to the total.

Table B: Foreign guest-nights in Norway, summer season (May – September) 2001, by country of residence and transport mode at the point of departure from Norway. Figures are in thousands except average length of stay, which is in number of nights per person.

	Total	Length of stay	By road	By ferry	By air	By rail
Total	13, 912	7.5	4, 941	4, 810	3, 855	308
Sweden	1, 677	4.0	1, 227	208	150	92
Denmark	1, 607	6.9	516	872	205	14
Finland	651	4.2	579	0	69	3
United Kingdom	1, 076	8.3	29	226	813	8
The Netherlands	994	10.8	395	398	194	7
Belgium	146	9.8	33	51	61	1
France	607	10.3	133	175	296	3
Germany	4, 265	11.1	1, 282	2, 679	269	35
Italy	262	8.5	116	26	103	17
Switzerland	256	8.8	80	30	135	11
Austria	167	8.8	99	22	42	4
Spain	146	7.3	76	4	63	3
Other Europe	651	8.2	336	86	215	14
USA	837	7.9	0	33	754	50
Other nations	572	7.6	40	0	486	46

The length of stay varied among the countries of origin. Germany was the largest single foreign market in terms of number of guest-nights. However, countries like Sweden, Denmark, the Netherlands, the UK and the USA were also important source markets for the Norwegian tourist industry.

Persons living in Sweden constituted the largest percentage of arrivals associated with *business trips*, and Sweden and the UK had equal shares of the total number of guest-nights. There was also substantial business traffic from Denmark, the USA and Germany.

In the summer season 1.5 million foreign *holiday travellers* visited Norway for one or more overnight stay. Each individual spent an average of eight nights in the country. During the holiday season, most arrivals (24 per cent) and most guest-nights (34 per cent) were German. Sweden and Denmark were also important foreign source markets, and together with the Netherlands, the USA, the UK, Finland and France these countries dominated the foreign holiday traffic.

Holiday traffic by private motor vehicles and coaches constituted 75 per cent of all foreign holiday guest nights in Norway. Residents living in the neighbouring Nordic countries, in Germany, and in the Netherlands dominated this traffic by road and ferry. Over the past five years, this traffic in the summer season decreased in terms of both number of arrivals (10 per cent) and guest-nights (12 per cent).

Table C: Percentage of foreign guest-nights for all guests leaving the country by own vehicle, bus, rail or air, by type of accommodation. N = Number of guest-nights in summer season (May – September) 2001 (thousands).

	Total	By car	By coach	By rail	By air
Total (N)	100 (13, 912)	100 (8, 516)	100 (1, 234)	100 (308)	100 (3, 854)
Hotel, pension, etc.	32	16	82	38	49
Camping at campsite	17	25	3	8	6
Camping outside campsite	6	8	0	8	1
Rented cabin	15	23	11	2	2
Own/ borrowed cabin	6	9	0	1	2
Friends, relatives	18	15	0	29	27
Other	6	4	4	14	13

Business and holiday travellers spent a total of 13.9 million guest-nights in Norway during the summer period (Table C). These visitors mainly used three different types of commercial accommodations: hotels (32 per cent), camping at campsites (17 per cent) and rented cabins (15 per cent). In addition, overnight stays with friends and relatives (18 per cent), own/borrowed cabins and camping outside campsites were used.

Among motor tourists, overnight stays in camping and cabin facilities were most frequently used. The coach tourists mostly stayed in hotels, and visitors going by air or rail mainly used hotels or private homes.

A large proportion of business travellers stay in hotels (57 per cent), whereas holiday visitors are relatively equally distributed among the four sectors hotel, cabin, camping and friends/relatives.

Year 2001

During the year as a whole a total of 5.1 million foreigners visited Norway. 3.1 million guests stayed overnight in the country while 1.2 million were on a day trip. In addition, 800,000 arrived on a day visit as cruise passengers.

800,000 overnight visitors came on a business trip, and 2.3 million came on a holiday. The total number of guest-nights amounted to 20.7 million, of which holiday guests constituted 82 per cent.

The main part of the incoming tourist traffic is related to the summer season with 60 per cent of the arrivals of overnight guests taking place in the period May – September.

Business trips to Norway are predominantly made by persons living in Sweden, Denmark, the UK, the USA and Germany. 70 per cent of the business arrivals are based on air travel, and more than half of their guest-nights are spent in hotel accommodations or the like. There have been only minor changes in this traffic over the past four-year period.

The number of foreign *holiday travellers* visiting Norway has dropped by five per cent in terms of arrivals and seven per cent in terms of guest-nights for the last

two years. Germany, Sweden and Denmark are the most important foreign source markets for foreign holiday traffic in Norway, but also Finland, the UK, the Netherlands and the USA provide significant tourist volumes. These vacationers are equally distributed among the four main types of accommodations: hotels, camping facilities, cabins and stays with friends and relatives.

45 per cent of the 34,000 foreign motor homes in Norway are of German origin. There has been a decline in the number of motor homes and motor vehicles with caravans from abroad in the latest period. The number of vehicles with caravan is estimated to about 27,500 in 2001, while coaches visiting Norway dropped from 15,000 in the year 2000 to 13,000 in 2001.

1 Innledning

1.1 Om Gjesteundersøkelsen

Gjesteundersøkelsen 2001 bygger på tilgjengelig statistikk og utvalgte registreringer av grensetrafikken ut fra Norge, samt intervjuer med et utvalg av de utenlandske besøkende i Norge når de reiser ut av landet. Populasjonen for undersøkelsen omfatter *alle besøk i Norge foretatt av personer som er bosatt utenlands, både forretnings- og feriereiser. Unntatt er reiser til og fra arbeid for dem som arbeider i Norge og bor i et annet land. Fra og med 1998 omfatter undersøkelsen utreiser foretatt på veg eller med ferge, fly eller tog, mens den i 1996 og 1997 bare omfattet reiser på veg eller med ferge.* Formålet med Gjesteundersøkelsen er å gi en oversikt over omfang og struktur på den totale trafikken av utlendinger i Norge og samtidig hente inn mer detaljert informasjon fra de utenlandske gjestene gjennom intervjuer ved grensen når de forlater Norge.

I løpet av de årene arbeidet med Gjesteundersøkelsen for utenlandske turistbesøk i Norge har pågått, er det publisert en rekke rapporter og spesialpublikasjoner. Årsrapporten for 1999 inneholder en nærmere oversikt over en del av disse publikasjonene (Rideng og Haukeland, 2000). Det vises også til oversikten over publikasjonene på baksiden av denne rapporten.

1.2 Innholdet i rapporten

I denne rapporten gis det i kapittel 2 først en oversikt over de definisjoner som er brukt. Deretter følger en oversikt over opplegget for Gjesteundersøkelsen, slik datainnsamlingen ble organisert i 2001, med vekt på beskrivelser av populasjon, stratifisering av materialet, den praktiske gjennomføringen og noen betraktninger om usikkerheten i beregningene.

I kapittel 3 oppsummeres volumet og hovedstrukturen i den utenlandske forretnings- og ferietrafikken i Norge i *sommersesongen 2001*. Fordeling på transportmåte ved utreise, hovedformål, bostedsland, oppholdets varighet og gjestenes overnattingsmåte er de mest sentrale variable. Det gis tall både for alle gjestene under ett, og for forretningsreisende og feriegjester hver for seg. Videre er det utført egne beregninger av dem som kun er på dagsbesøk i Norge, og utviklingstrekk over flere år er vist for bil- og bussturister.

Kapittel 4 inneholder resultatene for *hele året 2001* under ett og gis i form av tabeller og figurer.

Gjesteundersøkelsen utarbeides og koordineres av Transportøkonomisk institutt og finansieres av Nærings- og handelsdepartementet. Statens vegvesen, Tollvesenet, NSB, Luftfartsverket og alle fergeselskapene som har ruter mellom

Norge og utlandet, har deltatt aktivt i prosjektet. Modellutforming og estimering av parametrene i modellen på basis av de innsamlede data utføres ved Transportøkonomisk institutt. Resultater og konklusjoner som trekkes på grunnlag av beregningene, står derfor helt og holdent for instituttets regning. Som i alle utvalgsundersøkelser er resultatene belagt med usikkerhet. Usikkerheten er størst for veg- og flytrafikken, minst for tog- og fergetrafikken. Det metodiske opplegget for prosjektet er for øvrig beskrevet i den første rapporten fra prosjektet (Rideng, 1994). Her er også usikkerheten i beregningene nærmere drøftet.

Vennligst oppgi fullstendig referanse ved bruk og/eller offentliggjøring av resultater fra Gjesteundersøkelsen.

2 Metode og gjennomføring

2.1 Noen definisjoner

Utlending – person som er registrert bosatt i land utenfor Norge

Sommersesongen 2001 – perioden fra og med mai måned til og med september måned 2001

Feriereise – reise der hovedformålet oppgis å være:

- Besøk hos slekt og venner
- Ferie/fritidsreise, inkludert skiferie
- Shopping

Forretningsreise – reise som ikke er en feriereise og heller ikke en reise til/fra arbeidsstedet

Feriegjest – person som er på feriereise

Forretningsreisende – person som er på forretningsreise

Dagsreise – feriereise eller forretningsreise i Norge uten overnatting

Dagsreisende – feriegjest eller forretningsreisende som reiser inn og ut av Norge på samme dag (døgn).

Overnattingsgjest – person som overnatter en eller flere netter i Norge på reisen.

Ankomst – en ferie- eller forretningsreise i Norge med eller uten overnatting

Gjestedøgn – en persons overnatting på reise i Norge

Bilturist – Utenlandsk feriegjest som har reist ut av Norge i en personbil, bobil eller bil med campingvogn

2.2 Populasjonen

En populasjon er i samfunnsvitenskapelig språkbruk betegnelsen på de personer/enheter som undersøkelsen tar sikte på å beskrive. Utvalget av respondenter i en undersøkelse trekkes fra populasjonen. Utgangspunktet for bestemmelse av populasjonen i TØIs gjesteundersøkelse er en klassifisering av internasjonale reisende som er utarbeidet av World Tourism Organization (United Nations, 1994). Reiselivet (*tourism*) omfatter etter denne definisjonen «aktiviteter til personer som reiser og oppholder seg på steder som ligger utenfor vedkommendes ordinære oppholdsområde, uavhengig av reisens formål». Oppholdet utenfor det ordinære oppholdsområdet må ikke ha lengre varighet enn 12 måneder for å omfattes av reiselivsdefinisjonen. Med utgangspunkt i denne definisjonen vil en del personer som krysser landegrenser ikke betraktes som

turister. For gjesteundersøkelsen for utenlandske turister i Norge har TØI definert en populasjon som omfatter alle utreiser fra Norge, med følgende *unntak* for reiser som foretas av:

- a) personer som flytter (emigrerer) fra Norge.
- b) personer som bor i ett land og arbeider i et annet land og som reiser til eller fra arbeidsstedet
- c) diplomater, ambassade- og konsulatpersonale og militært personell (inklusive eventuelle ledsagere), på reise til eller fra det land der de tjenestegjør.
- d) nomader på vandring og personer som reiser som flyktninger.
- e) personer som bare reiser i transitt og som formelt ikke har oppholdt seg på norsk område, det vil si at de ikke har passert passkontroll.
- f) personer som direkte utfører sitt yrke i transportnæringen, for eksempel reiser i forbindelse med godstransport til sjøs eller på land, og alle yrkesreiser i forbindelse med persontransport (togpersonale, flybesetninger og så videre).

Populasjonen for denne undersøkelsen blir etter en slik definisjon et antall *reiser* eller *ankomster* (se kapittel 2.1), ikke et antall *reisende* (Rideng, 1994). Siden hver reise nødvendigvis foretas av en person, kan man også tale om en populasjon av *personer*, og i en del tilfeller også en populasjon av reisefølger, oftest knyttet til dem som reiser sammen i ett kjøretøy. Definisjonen inneholder ingen aldersbegrensninger, både barn og voksne regnes med. *Norge* defineres her som det norske fastlandet, men inkludert de norske bosettingene på Svalbard. Reiser mellom utlandet og oljeinstallasjonene på den norske kontinentalsokkelen er ikke inkludert i populasjonen. Populasjonen omfatter både ferie- og fritidsreiser og reiser med andre formål, for eksempel forretningsreiser. Dette er i samsvar med WTOs definisjon.

Populasjonen omfatter alle utreiser fra Norge, ikke bare utlendingenes utreiser. Det er enklere å måle det totale volumet av utreiser og deretter fordele de reisende på bostedsland. Det må likevel presiseres at i dette prosjektet er det utlendingenes reisevaner som står i fokus. En har også valgt å la populasjonen omfatte alle *utreiser* fra Norge, ikke *innreisene*. De aller fleste besøk av utlendinger i Norge innebærer både en innreise og en utreise. Det er derfor tilstrekkelig å registrere trafikken enten ved innreise eller ved utreise. Det er to gode grunner til å velge det sistnevnte alternativet: Hovedsakelig er det praktisk enklere å organisere registreringer og/eller intervjuer ved utreise, da arbeidet kan foregå ved norske veger, i norske havner, i norske lufthavner og så videre, i mange tilfeller mens de reisende venter på transportmidlets avgang. Dessuten er det enklere og ofte mer relevant å formulere og besvare spørreskjemaer ved utreise enn ved innreise. For eksempel kan man da spørre om faktisk reisevirksomhet (oppholdets varighet, reiserute i Norge, attraksjonsbesøk og så videre), i stedet for forventninger og planer.

Definisjonen av populasjonen innebærer at en del reiser ikke registreres. Omfanget av disse unntakene, punktene a til f ovenfor, varierer. Men stort sett dreier det seg om relativt få reiser sett i forhold til det totale antall grensepasseringer. Populasjonen, slik den er definert, er tilpasset de totaltellingene

som allerede finnes for de enkelte transportmidler. Man har altså en populasjon som er praktisk håndterbar. Av praktiske grunner har det vært nødvendig med ytterligere en begrensning av populasjonen: *Kun reiser der selve grensepasseringen foretas med motoriserte kjøretøyer/transportmidler er inkludert*. Det er grunn til å anta at det er få andre grensepasseringer, og stort sett er dette dagsturer.

Gjesteundersøkelsen 2001 omfatter personer som reiste ut av landet med ferge eller på en av vegovergangene, med fly eller med tog. Statistikken omfatter imidlertid ikke personer som har besøkt Norge med rutebuss eller i egen båt. Det er grunn til å tro at tallet på utenlandske besøkende som unndrar seg registrering på denne måten er relativt beskjedent i forhold til det totale omfanget av tilreisende. Slike *dekningsfeil (coverage error)* (Salant og Dillman, 1994) omtales nærmere i kapittel 2.5.2.

2.3 Stratifisering av populasjonen

Undersøkelser som foretas direkte blant informantene på flyplasser, ved fergeleier, grenseoverganger og så videre, slik som i dette prosjektet, omtales helst som *undervegsundersøkelser*. Populasjonen i denne undersøkelsen, slik den er definert i kapittel 2.2, består av en konkret, endelig mengde elementer (reiser), men antallet er ukjent og det finnes ikke noen oversikt over elementene. Å trekke et representativt utvalg fra en slik populasjon er derfor mer komplisert enn ved undersøkelser der en har full oversikt over populasjonen. På den annen side oppnår en gjerne høy svarprosent ved undervegsundersøkelsene, slik at problemet med selektive utvalg som oftest blir mindre her enn ved de tradisjonelle undersøkelsene.

Hovedpoenget med en utvalgsplan i denne type undersøkelser er at den må ta hensyn til at det kan være systematiske forskjeller mellom utlendinger som reiser ut av landet med ulike transportmidler, på ulike steder og til ulike tider. Representativitet oppnås derfor ved å velge tider og steder for intervjuing tilfeldig, på en slik måte at alle tidspunkter og steder har en mulighet for å bli valgt. Når tidspunkter og steder for intervjuer velges tilfeldig vil resultatene avhenge av det faktiske valget. Andre steder og tider ville gitt et annet resultat. Denne usikkerheten i resultatet kalles *utvalgsfeil (sampling error)*. En god utvalgsplan minimerer utvalgsfeilen ved ta hensyn til variasjonen mellom steder og tider når disse velges. Dessuten vil utvalgsfeilen avhenge av størrelsen på utvalget, jo større utvalg desto mindre variasjonsbredde for estimatene.

Ved undervegsundersøkelser er det av praktiske og økonomiske grunner så godt som umulig å bruke et såkalt enkelt representativt utvalg, det vil si trekke enhetene direkte fra populasjonen. Derimot er stratifisering av populasjonen en godt egnet metode ved denne type undersøkelser. Å stratifisere vil si å dele inn populasjonen i flere deler (strata), for så å trekke utvalgene separat for hvert stratum. På denne måten oppnår en mindre stokastisk usikkerhet med samme antall observasjoner enn om man trekker direkte i hele materialet. Forutsetningen er at enhetene innenfor hvert stratum har mindre variasjoner enn variasjonene i hele materialet under ett.

Hovedmålet med TØIs gjesteundersøkelse er å få en løpende oversikt over omfanget av utlendingenes reiser i Norge fordelt på en del sentrale variable. Man har derfor valgt å konsentrere seg om følgende fem variabler:

- Transportmiddel brukt ved grensepassering ut av landet
- Bostedsland (uavhengig av statsborgerskap)
- Hovedformål med reisen
- Norgesoppholdets varighet
- Overnattingsmåte under oppholdet

Transportmiddel brukt ved utreise fra Norge er første trinn i stratifiseringen av materialet. Deretter stratifiseres det på *utreisested*, ettersom utreisested skiller mellom turismeformer med ulik struktur. For eksempel er passasjerenes fordeling på bostedsland på fergeruten Oslo–Kiel vesentlig forskjellig fra fordelingen på fergeruten Bergen–Newcastle. Når det gjelder overgangene på veg, er det i praksis svært ressurskrevende å dekke alle 31 overganger. Dette fordi det ville kreve et meget stort mannskap, og mange av disse overgangene har meget liten trafikk.

En har derfor inndelt de 31 overgangene på veg i ni strata, der enhetene i hvert stratum kan tolkes som en klynge (*cluster*). Stratifiseringen foretas slik at elementene i hvert stratum (klynge) blir mest mulig innbyrdes like med hensyn på trafikkstruktur. Dermed kan en trekke ut ett (eller flere) elementer fra hvert stratum, som da vil representere elementene (overgangene) i dette stratum. Ved trekkingen er klyngene vektet etter størrelse, slik at sannsynligheten for å bli trukket ut er proporsjonal med trafikken på hver enkelt overgang.

Tabell 2.1 viser hvordan materialet er stratifisert. Strata 1–12 dekker samtlige fergeruter mellom Norge og utlandet som drives på helårsbasis. Strata 13–21 dekker 9 av til sammen 31 grenseoverganger på veg mot Sverige og Finland. Strata 22–25 dekker de fire jernbaneovergangene der det var gjennomgående trafikk i 2001, og strata 26–27 dekker trafikken over lufthavnene.

Når det gjelder totaltrafikken for hvert stratum, får en trafikk tall for fergeovergangene fra selskapene og fra NSB når det gjelder jernbaneovergangene. For overgangene på veg bygger en på oppgaver over totaltrafikken fra Statens vegvesen og fra Vägverket i Sverige.

Tabell 2.1: Stratifisering av populasjonen 2001

Table 2.1: Stratification of the population 2001

Stratum nr.	Transportmåte	Fergerute/grenseovergang
1	Ferge	Moss–Frederikshavn/Hirtshals (ikke i drift i 2001)
2	Ferge	Oslo–Fredrikshavn
3	Ferge	Oslo–Kiel
4	Ferge	Oslo–Hirtshals
5	Ferge	Oslo–København
6	Ferge	Sandefjord–Strømstad
7	Ferge	Larvik–Frederikshavn
8	Ferge	Kristiansand–Hirtshals
9	Ferge	Kristiansand–Gøteborg
10	Ferge	Kristiansand–Newcastle
11	Ferge	Bergen–Egersund–Hanstholm
12	Ferge	Bergen–Haugesund–Stavanger–Newcastle
13	På veg	Svinesund, E 6
14	På veg	Ørje, E 18
15	På veg	Magnor, Rv 2
16	På veg	Lutnes, Rv 26
17	På veg	Teveldal, E 14
18	På veg	Umbukta, E 12
19	På veg	Bjørnfjell (Narvik), E 10
20	På veg	Kilpisjärvi (Helligskogen), E 8
21	På veg	Karigasniemi, Rv 92,
22	Jernbane	Kornsjø grense (Oslo–Gøteborg)
23	Jernbane	Charlottenberg grense (Oslo–Karlstad)
24	Jernbane	Storlien grense (Trondheim–Østersund)
25	Jernbane	Vassijaure grense (Narvik–Kiruna)
26	Fly	Gardermoen
27	Fly	Øvrige lufthavner

2.4 Praktisk gjennomføring

2.4.1 Spørreskjema

Data om dem som besøker Norge innhentes ved hjelp av spørreskjemaer. Det er benyttet to skjemaer. Det ene er et enkelt skjema med fem spørsmål, som primært er konstruert for oversiktsstatistikken. Det er her spurt om bostedsland (ikke nødvendigvis det samme som statsborgerskap/nasjonalitet), reiseformål, antall personer som reiser sammen (eventuelt i samme bil) og eventuelt hvilken type bil det er (personbil, bobil etc.). Det spørres også om oppholdets varighet og overnattingsmåte(r). Det tar oftest et par minutter å fylle ut dette skjemaet.

Det andre skjemaet er mer omfattende og gir mer detaljerte opplysninger om de utenlandske turistene i Norge. Innholdet varierer fra år til år, men det kan omhandle slike ting som reiseruter, forbruksmønster, aktiviteter, holdninger,

interesser og så videre. Dessuten inkluderer spørreskjemaet også de vanlige bakgrunnsspørsmål og spørsmålene i oversiktsstatistikken. Utfyllingstiden for det lange skjemaet sommeren 2001 var cirka seks til åtte minutter. De to skjemaene omtales i det følgende som henholdsvis kort og langt intervjukskjema. Det lange spørreskjemaet er tilgjengelig i åtte språkvarianter; svensk, finsk, dansk, tysk, engelsk, nederlandsk, fransk og italiensk. Det korte skjemaet finnes i tillegg på spansk, polsk, russisk og tsjekkisk.

2.4.2 Fergetrafikken

Alle de fire fergeselskapene som drev helårs fergetrafikk mellom Norge og utlandet i 2001 har levert fergestatistikk for hver måned. Her får man opplysninger om antall passasjerer fordelt på bostedsland, type kjøretøy (eventuelt uten kjøretøy), antall svippeturpassasjerer som reiser fram og tilbake med samme båt og (for noen ruter) oppholdets varighet. Det er i tillegg foretatt intervjuer med passasjerene ved utvalgte fergeavganger. Til sammen resulterte dette i 2 111 utfylte skjemaer for hele året 2001. Av disse ble 1 152 intervjuer fordelt på 42 fergeavganger foretatt i sommersesongen. Alle intervjupersonene hadde bil eller motorsykkel med på fergen, og det ble fylt ut ett skjema for hvert kjøretøy.

2.4.3 Trafikken på veg

På veg er nødvendige data hentet inn dels ved hjelp av Statens vegvesens automatiske kjøretøytellinger, og dels ved nummerskiltregistreringer og intervjuer med et utvalg av de utenlandske vegfarende ved utreise fra Norge. Både registreringene og intervjuene er foretatt av Statens vegvesen. Ved grenseovergangene Svinesund, Ørje, Magnor og Teveldal har Statens vegvesen kontinuerlige tellinger hele døgnet og hele året (tellepunkter på nivå 1). Ved Lutnes ble det plassert ut mobile telleapparater i deler av året. For de fire grenseovergangene i Nordland har TØI tidligere fått data fra Vägverket i Sverige, som hadde kontinuerlige tellinger (nivå 1) ved alle disse grenseovergangene til og med året 1999. Dessuten har en også i Nordland plassert ut mobile telleapparater i sommersesongen. For samtlige grenseoverganger i Troms og Finnmark har det finske tollvesenet gitt oppgaver over antall utpasserte kjøretøyer etter bostedsland. Det norske tollvesen har bidratt med tilsvarende data for den norsk-russiske grensestasjonen ved Storskog.

Ved nummerskilttellingene registrerte man alle «lette biler (kjøretøyer med lengde inntil 5,5 meter) som kjørte ut av Norge. For hele året 2001 ble i alt 106 657 kjøretøyer registrert, fordelt på 61 registreringsdager på de sju overgangene (Svinesund, Ørje, Magnor, Lutnes, Teveldal, Umbukta og Bjørnfjell). Av disse ble 51 599 kjøretøyer registrert i sommersesongen fordelt på 32 registreringsdager. Nasjonalitet og kjøretøytype (personbil, personbil med campingvogn, bobil, buss) ble anmerket for de utenlandske bilene. Tellingene foregikk i tidsrommet fra kl. 0900 til kl. 1800.

På de samme grenseovergangene, samt Kilpisjärvi i Troms og Karigasniemi i Finnmark, ble det foretatt intervjuer av utenlandske bilister. Til sammen ble det i 2001 foretatt 2 790 intervjuer, hvorav 1 646 ble foretatt i sommersesongen fordelt på 30 dager. Svarprosenten er svært høy, omlag 95 prosent. Et utmerket

samarbeid med Statens vegvesen i Østfold, Hedmark, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark har vært en avgjørende forutsetning for de gode resultatene som er oppnådd.

2.4.4 Trafikken med tog og fly

Fra NSB er det mottatt statistikk over totaltrafikken på de fire grenseovergangene ved Kornsjø, Charlottenberg, Storlien og Vassijaure. Både i 1998 og 1999 ble det gjennomført omfattende intervjuer ved disse overgangene. En har derfor god oversikt over strukturen for jernbanetrafikken mellom Norge og utlandet. I 2001 er det imidlertid ikke gjennomført intervjuer på togene, slik at eventuelle endringer i strukturen de to siste årene ikke er fanget opp.

Luftfartsverket har bidratt med statistikk over tallet på utreise passasjerer fra Norge til utlandet og antall utenlandske charterpassasjerer til Norge. I 1997/1998 samarbeidet dessuten Luftfartsverket og Transportøkonomisk institutt om en større reisevaneundersøkelse på fly (Rideng og Denstadli, 1999). Resultatene fra denne undersøkelsen har gitt grunnlag for å estimere fordeling på bostedsland, reiseformål og norgesoppholdets varighet for flypassasjerene. Oslo lufthavn AS (OSL) har dessuten gjennomført intervjuer av passasjerer på utenlandsrutene fra Gardermoen i siste halvår 1999 og hele året 2001. Disse undersøkelsene er supplert med TØIs egne intervjuer på Gardermoen i 2000 og 2001 og lagt til grunn for beregningene.

2.4.5 Andre transportmidler

Oslo Havnevesen og Bergen Havnevesen har gitt oppgaver over cruisetrafikken i de to byene. Dette gir grunnlag for å estimere omfanget av den utenlandske cruiseferien i Norge. Da cruisepassasjerene overnatter om bord i skipene, regnes passasjerene som dagsreisende i denne sammenhengen.

Personer som har besøkt Norge i egen lystbåt, privat fly eller rutebuss omfattes ikke av Gjesteundersøkelsen. Det samme gjelder personer som sykler eller går til fots, bruker snøscooter eller går på ski over grensen. For alle disse transportmidlene er det mangelen på adekvate registreringsmidler som er problemet. En antar likevel at tallet på utenlandske gjester som unndrar seg registrering på denne måten, er beskjedent i forhold til det totale omfanget av besøkende.

2.5 Vekting og usikkerhet

2.5.1 Vekting

Gjennom den statistikken TØI får fra fergeselskapene, de automatiske kjøretøytellingene og de manuelle registreringene på veg får vi grunnlaget for å produsere oversiktsstatistikken, det vil si oversikter over antall reisende på alle overganger fordelt på bostedsland. Resultatene fra denne brukes så for å *vek*te resultatene fra intervjuene, slik at en kan beregne reiseformål, reises varighet,

overnattingsmåter og øvrige resultater fra spørreskjemaet. Vektingen foregår separat for hver av de tre sesongene og for hver transportform (veg, ferge, tog og fly). Dessuten vektet det separat for Sør-Norge og Nord-Norge (på veg), for Østlandet og Vestlandet (ferge) og for hver grenseovergang på tog og for Gardermoen lufthavn spesielt for fly. Endelig lages det separate vektingsfaktorer for bostedsland, eventuelt grupper av bostedsland.

2.5.2 Om usikkerheten i resultatene

Dersom en på forhånd, før stratifiseringen, bestemmer seg for å utelukke deler av populasjonen, av ulike grunner, betegnes dette av enkelte forskere som *dekningsfeil* (*coverage error*) (Salant og Dillman, 1994). I denne undersøkelsen er det noen få feilkilder av denne typen. Smyril Lines fergeruter om sommeren til Shetland, Færøyene og Island er foreløpig ikke inkludert i fergetallene. Rutebusser mellom Norge og utlandet er heller ikke inkludert. Det samme gjelder personer som besøker Norge med egen båt, da slike besøk ikke registreres. Det er grunn til å tro at dekningsfeilene i denne undersøkelsen er svært moderate og at de ligger godt innenfor øvrige usikkerhetsmarginer. Likevel kan det være grunn til å anta at det er større sannsynlighet for at estimatene ligger i underkant av de «sanne» verdiene enn det motsatte.

Ved automatiske og manuelle registreringer kan det oppstå mange typer *målefeil*. Dette kan skyldes tekniske problemer som for eksempel feil med apparatur, eller det kan skyldes dårlige værforhold, uleselige kjennemerker på biler eller en rekke andre forhold. Det kan også skyldes menneskelig svikt av ulike slag. I denne undersøkelsen er det lagt stor vekt på å forebygge at slike feil skal få betydning for resultatene.

Når det gjelder intervjuundersøkelsene spesielt, oppstår målefeilene stort sett ved at respondentene gir unøyaktige og/eller upresise svar. For å minimalisere denne feilkilden, tilstrebes en intervjusituasjon der intervjuet skjer i rolige former og uten tidspress og at skjemaets lengde er tilpasset den tid respondenten har til rådighet. Intervjuer av bilister i fergehavnen mens de venter på å kjøre om bord, er eksempel på en god intervjusituasjon. Spørreskjemaene er utformet med tanke på klare og entydige spørsmål og er blant annet basert på mange års erfaringer med slike undersøkelser. Intervjukorpset består av dyktige, erfarne og språkmektige medarbeidere.

Lav svarprosent er ikke et problem i seg selv, bare hvis det resulterer i skjevheter i utvalget. Feil kan oppstå både ved at spørreskjema ikke besvares og ved at skjemaet besvares mangelfullt. Ved grenseundersøkelser på veg og i fergehavner er svarprosenten meget høy, vanligvis mellom 95 og 100 prosent. Ved undersøkelser i lufthavner og om bord på togene vil den variere mellom 40 og 70 prosent, avhengig av metode.

Omfanget av og fordelingen på bostedsland for fergepassasjerene bygger på data fra fergeselskapene. Disse regnes generelt for å være av god kvalitet. En ulempe er det at vi ikke får gode omfangstall fra de land som har få turister med ferge til Norge, fordi disse ofte grupperes i samlegruppen «andre land». Når det gjelder intervjuene, varierer svarprosentene noe. På de fleste rutene er det likevel høy svarprosent, mellom 90 og 100 prosent. Generelt regnes derfor kvaliteten på

fergestatistikken som god, men en tar likevel forbehold for de landene som sender få turister til Norge.

På veg er kvaliteten på totalstatistikken god, men utvalgsteknikken vil alltid føre med seg usikkerhet i anslagene. Størst absolutt usikkerhet er knyttet til tallene for Sverige og Finland, der relativt små feilanslag i estimatene for reiseformål og reisans varighet kan gi betydelige absolutte feilanslag på reiseomfanget. For vegtrafikken fra disse landene antas at det er en usikkerhet på +/- 6–8 prosent. Minst usikkerhet er det i statistikken for land som sender mange turister til Norge, men som Norge likevel ikke har felles grense med, som for eksempel Danmark, Tyskland og Nederland.

Grunnlaget for togundersøkelsen er godt, særlig fordi antall passasjerer over grensen telles i alle tog. Men det ligger alltid en usikkerhet i det faktum at antallet tog som det intervjues på, er begrenset. Alt i alt vurderes likevel beregningene for jernbane som rimelig sikre.

Fordelingen på bostedsland, reiseformål og estimatene for oppholdets varighet for flypassasjerene er, som tidligere nevnt, hentet fra Reisevaneundersøkelsen på fly 1997/1998 og senere reisevaneundersøkelser. Data fra disse undersøkelsene regnes for å være rimelig gode, men en skulle likevel gjerne hatt en mer nøyaktig fordeling av passasjerene på bostedsland som grunnlag.

I tabellene i denne rapporten er tallene avrundet til tusen enheter, i noen tabeller er enheten hundre. Dette er vanlig praksis i statistiske tabeller og gjøres av rent tekniske grunner. Det kan imidlertid gi inntrykk av en nøyaktighet som ikke er reell. Når tallene refereres, bør en derfor avrunde dem ytterligere.

2.5.3 Endringer av beregninger for tidligere år

Resultatene av beregningene for det siste året er i prinsippet å betrakte som foreløpige og kan endres dersom nye data gir grunnlag for det. I de tabellene der det oppgis tall for tidligere år og endringstall fra et år til et annet, er det selvsagt tatt hensyn til dette.

3 Sommersesongen 2001

3.1 Totaloversikt for ankomster og gjestedøgn

3.1.1 All utenlandsk ferie- og forretningstrafikk for alle reisemåter ut av landet

Gjesteundersøkelsen dekker alle transportformer for både ferie- og forretningsreisende. Totaltallene er gjengitt i tabell 3.1. Som tidligere er cruisepassasjerer skilt ut som egen kategori, og regnet med i «gjester i alt» i tabellen.

Tabell 3.1: Utenlandsk ferie- og forretningstrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge sommersesongen 2001. Enhet = 1000.

Table 3.1: Foreign business and holiday travel in Norway, summer season 2001 (in thousands). Border registration when leaving Norway

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
Gjester i alt	3 243	1 295	523	573	48
- På dagsreise	588	442	107	35	4
- Cruisepassasjerer ¹⁾	804				
- Overnattingsgjester	1 851	853	416	538	44
herav på tjenestereise	349	76	33	236	5
herav på feriereise	1 502	777	384	302	39
Gjestedøgn i alt	13 912	4 940	4 810	3 854	308
- gjestedøgn på tjenestereise	1 863	306	279	1 244	34
- gjestedøgn på feriereise	12 049	4 634	4 531	2 610	274
Antall kjøretøyer					
Personbiler	535	436	99		
Bobiler	33	28	5		
Biler m/ campingvogn	26	24	2		
Busser	9	7	2		

¹⁾ Angir antall besøk i land. Totalt passasjerantall var om lag 197 000.

Totalt var det nærmere 3,25 millioner utenlandske besøkende i Norge sommeren 2001. Av disse var snaut 1,85 millioner overnattingsgjester, som til sammen tilbrakte 13,9 millioner gjestedøgn i Norge. 81 prosent av overnattingsgjestene var på feriereise, de øvrige 19 prosent var på forretningsreise. Feriegjestene står for i alt 87 prosent av det samlede antallet gjestedøgn i sommersesongen.

En stor del av ankomstene skjer med bil på vegovergangene mot Sverige og Finland. Ser en bort fra cruisepassasjerene, var det om lag 2,4 millioner gjester som besøkte Norge i perioden mai til september, og vel 1,3 millioner reisende krysset grensen ut av landet på veg. Dette svarer til 53 prosent av ankomstene. De

Øvrige grensepasseringene skjer på ferge (21 prosent), fly (23 prosent) og tog (2 prosent). I tillegg kommer altså 804 000 ilandstigninger fra cruisepassasjerer.

Strukturen på ferie- og forretningstrafikken er ellers svært ulik når det gjelder reisemåter. Mens hovedtyngden av ferietrafikken går på veg og ferge, er tjenestereisene i stor grad knyttet til bruk av fly. To tredeler av utenlandske gjestedøgn blant forretningsreisende i Norge er basert på flyreiser, mot kun en femdel av de ferierelaterte gjestedøgnene.

3.1.2 Dagsreisende og cruisepassasjerer

Tabell 3.2 viser totalbildet i dagstrafikken til Norge:

Tabell 3.2: Utenlandske dagsreiser i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. Sommersesongen 2001. Enhet=1 000.

Table 3.2: Foreign day trippers in Norway, summer season 2001 (in thousands), by country of residence and transport mode upon departure.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	588	484	97	37	5
Sverige	399	343	44	9	2
Danmark	52	8	37	8	0
Finland	73	72	0	2	0
Storbritannia	16	0	12	4	0
Tyskland	22	8	12	1	0
Andre land	26	12	1	11	2

Nær 590 000 utlendinger besøkte Norge uten å overnatte sommeren 2001. To av tre dagsbesøkende bor i Sverige, for øvrig er det hovedsakelig personer fra Finland og Danmark som reiser på dagsvisitt til Norge. Det er også noen personer på dagsbesøk som har bosted i Tyskland og Storbritannia. Svenskene og finnene krysser i første rekke grensen på veg. Dansker og briter på «svipptur» til Norge er for det meste fergereisende, mens tyskere dels er fergereisende og dels er bilreisende som legger dagsbesøk til Norge via våre naboland. Det er relativt få dagsreisende med fly og tog i sommersesongen.

Tallene for dagsreiser inkluderer ikke de såkalte rikspendlerne, personer som arbeider i ett land og bor i et annet.

Tabell 3.3: Utenlandske dagsreiser i Norge med utreise på veg eller med ferge etter bostedsland. Sommersesongene 1996–2001.

Table 3.3: Foreign day trippers in Norway, summer season 1996–2001 (in thousands), by country of residence. Registered upon departure by ferry and road.

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Endr. i % 2000/2001
I alt	475	501	539	578	581	549	-5
Sverige	296	318	384	408	413	387	-6
Danmark	39	46	42	44	42	44	5
Finland	89	83	76	90	83	72	-14
Storbritannia	11	11	8	7	11	12	13
Tyskland	28	28	21	22	21	21	-1
Andre land	12	16	8	9	10	13	29

Tabell 3.3 viser utviklingstall over tid for dagsbesøkende med bil og buss. Tabellen omfatter dagsreiser til Norge på veg eller med ferge, enten de har forretnings- eller ferieformål. Reiser mellom bosted og arbeidssted er ikke inkludert.

Tallet på dagsreisende på veg eller ferge til Norge sommeren 2001 er beregnet til omkring 550 000 personer, og om lag 70 prosent av disse er bosatt i Sverige. Det var en markert vekst i dagsturtrafikken fra utlandet om sommeren fram til og med 2000, men trafikken ble redusert med fem prosent i 2001. Nedgangen har i sin helhet skjedd blant svenske og finske dagsturgjester.

Når det gjelder endringene fra år til år for hvert enkelt land, må det understrekes at det er betydelig usikkerhet ved estimatene av antall dagsturister ved overgangene på veg. Man kan dermed få relativt store svingninger for grupper som i utgangspunktet teller få individer.

Tabell 3.4: Cruisetrafikken i norske havner. Tallet på skipsanløp, utenlandske passasjerer og dagsbesøk i havnene. Beregnede tall. 1995–2001.

Table 3.4: Cruise traffic in Norwegian harbours. Number of ship arrivals, foreign passengers, and day visits. Estimated counts, 1995 through 2001.

År	Antall skipsanløp	Antall passasjerer	Antall dagsbesøk
1995	1 083	110 000	510 000
1996	998	133 000	522 000
1997	1 054	131 000	540 000
1998	1 143	173 000	643 000
1999	1 027	194 000	681 000
2000	1 244	208 000	770 000
2001	1 420	197 000	804 000

Datakilde: Oslo Havnevesen og Bergen Havnevesen

Det er beregnet at nesten 200 000 utenlandske cruisepassasjerer kom til en eller flere norske havner i 2001 (tabell 3.4). Dette tilsvarer om lag 800 000 dagsbesøk i havnene, da hver cruisepassasjer i gjennomsnitt var på fire landbesøk i norske

havner. Målt ved antall dagsbesøk har det vært en kontinuerlig vekst i cruisetrafikken siden disse registreringene startet.

Denne oversikten omfatter ikke utenlandske cruisepassasjerer på Hurtigruten eller andre innenlandske cruisetilbud, da disse regnes med under det transportmiddelet de brukte ved utreise fra Norge.

3.1.3 Alle overnattingsgjester

Tabell 3.5 viser hvordan de 1,85 millioner utenlandske overnattingsgjestene fordeler seg på ulike bostedsland og deres reisemåter ut av landet. Det er her også gjort en sammenlikning av totaltall for 1999, 2000 og 2001.

Tabell 3.5: Utenlandske overnattingsgjester i Norge etter bostedsland sommersesongene 1999, 2000 og 2001 og etter transportmiddel ved utreise sommersesongen 2001. Enhet = 1000.

Table 3.5: Foreign overnight stays in Norway, summer season 1999–2001, by country of residence and by transport mode upon departure, summer season 2001 (in thousands).

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
Ankomster 1999	1 944	929	429	537	49
Ankomster 2000	1 879	863	430	537	49
Ankomster 2001	1 851	852	416	538	44
Endring i % 00–01	-2	-1	-3	0	-10

	1999 i alt			2001			
	1999 i alt	2000 i alt	2001 i alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
Sverige	429	395	421	333	28	47	14
Danmark	236	236	234	80	108	44	2
Finland	191	189	155	142	0	13	0
Storbritannia	118	122	130	3	18	108	1
Nederland	103	96	92	40	28	24	1
Belgia	16	24	15	4	3	8	0
Frankrike	65	66	59	14	5	40	0
Tyskland	418	403	384	135	208	36	5
Italia	35	30	31	13	2	14	2
Sveits	36	32	29	9	2	17	2
Østerrike	19	23	19	12	2	5	1
Spania	31	18	20	11	0	8	1
Europa ellers	82	71	79	43	9	25	2
USA	98	99	106	0	3	96	8
Øvrige land	66	69	75	13	0	56	7

Tabellen viser en mindre nedgang i trafikken siste år (-2 prosent). Det er registrert nedgang for alle utreisemåter unntatt fly. Siden sommersesongen 1999 har antallet overnattingsgjester totalt sett gått tilbake med nesten 100 000.

Sverige, Tyskland og Danmark representerer de største besøksvolumene når det gjelder overnattingsgjester. Sverige var sommeren 2001 det største enkeltlandet med vel 420 000 overnattingsgjester, tett fulgt av Tyskland. Tilbakegangen for Tysklands del i de siste tre årene er betydelig, mens trafikken fra Sverige viste en

vekst siste år. Tallet på sommergjester fra Danmark har vært stabilt gjennom de tre siste årene, mens besøkene fra Finland viste tilbakegang. Det kom flere gjester fra Storbritannia og USA sommeren 2001 enn det gjorde året før, mens den motsatte tendensen viste seg for Nederland og Frankrike.

Når det gjelder reisemåtene til og fra Norge, er det fortsatt slik at bilbruk er dominerende for de største markedene, som også er de nærmeste landene. Mens svensker og finner stort sett er henvist til å passere grensen på veg, benytter dansker og tyskere oftere fergeforbindelsene. Tog har liten relativ betydning, mens personer fra Storbritannia, de oversjøiske gjestene (amerikanere, japanere og andre utenfor Europa) i stor grad reiser med fly. Det er ellers grunn til å legge merke til at personer fra Sør-Europa ofte reiser på veg (via Sverige) framfor å benytte direkte fergeforbindelse når de besøker Norge med bil.

Tabell 3.6 viser gjennomsnittlig oppholdstid i Norge for de utenlandske gjestene som overnattet sommeren 2001.

Tabell 3.6: Gjennomsnittlig antall gjestedøgn i Norge per person. Utenlandske ferie- og forretningsreisende etter registrert utreise fra Norge. Sommersesongen 2001.

Table 3.6: Average number of guest nights in Norway per person, summer season 2001, by mode of transport upon departure. Foreign business and holiday travellers.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
Overnattingsgjester	7,5	5,8	11,6	7,2	7,0
-- På tjenestereise	5,3	4,0	8,5	5,3	6,7
-- På feriereise	8,0	6,0	11,8	8,6	7,0

En utenlandsk overnattingsgjester om sommeren er gjennomsnittlig i landet i mellom sju og åtte netter. De som er på feriereise, tilbringer noe lenger tid i Norge enn de som er på forretningsreise.

Fergereisende har flest overnattinger, blant feriegjester er gjennomsnittlig oppholdstid for dem nesten 12 netter. At vegreisende skiller seg såpass fra fergepassasjerene med hensyn på oppholdstid, henger i stor grad sammen med at svensker og finner, som til sammen utgjør vel halvparten av dem som krysser grensen med bil, har vesentlig kortere oppholdstid enn gjester fra andre land.

Etter en moderat nedgang i tallet på utenlandske gjestedøgn fra sommersesongen 1999 til 2000, ble det en reduksjon på fem prosent i 2001. Det var en klar nedgang for alle de fire transportformene (tabell 3.7).

Oppholdstiden i Norge varierer ganske mye etter bostedsland. Generelt kommer personer fra nabolandene (Finland, Sverige, Danmark) til Norge på mer kortvarige opphold enn gjestene fra øvrige land. Dette vises også i oppholdstid etter reisemåte (jf. tabell 3.6), for eksempel på veg, ved at svensker og finner har relativt kort oppholdstid og i stor grad ankommer med bil over grenseovergangene.

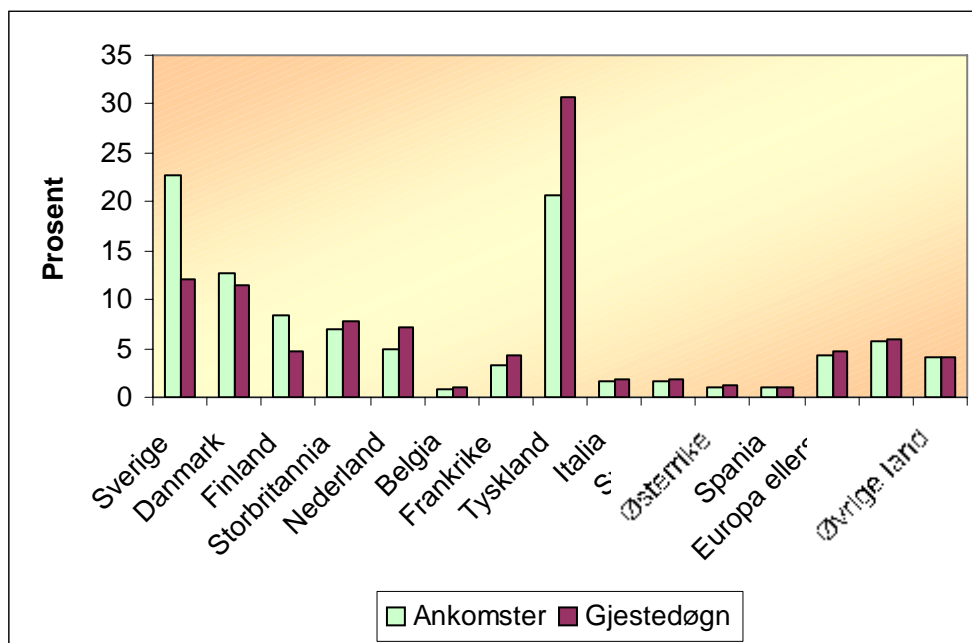
Forskjellene i oppholdstid etter bostedsland gjør at profilene i besøks- og gjestedøgnsandelene blir ulike (figur 3.1). Fordi gjestene fra de skandinaviske nabolandene tilbringer relativt kort tid i Norge, blir deres andeler av ankomstene høyere enn andelene av gjestedøgnene, mens det forholder seg motsatt for gjester

fra andre land med høye gjennomsnittlige gjestedøgnstall i Norge, for eksempel tyskere, amerikanere, nederlendere og briter.

Tabell 3.7: Utenlandske gjestedøgn i Norge og gjennomsnittlig antall gjestedøgn per reisende etter bostedsland sommersesongene 1999, 2000 og 2001 og etter transportmiddel ved utreise sommersesongen 2001. Enhet = 1000.

Table 3.7: Foreign guest nights in Norway, and average number of guest nights per traveller by country of residence, summer season 1999–2001, and by mode of transport upon departure, summer season 2001 (thousands).

	I alt	Ant. døgn	Veg	Ferge	Fly	Tog		
1999	14 899	7,7	5 875	4 768	3 918	338		
2000	14 658	7,8	5 264	5 045	4 013	336		
2001	13 912	7,5	4 941	4 810	3 855	308		
Endr. i % 00–01	-5	-4	-6	-5	-4	-9		
	1999		2001		2001			
	I alt	I alt	I alt	Ant. døgn	Veg	Ferge	Fly	Tog
Sverige	1 948	1 712	1 677	4,0	1 227	208	150	92
Danmark	1 533	1 621	1 607	6,9	516	872	205	14
Finland	632	684	651	4,2	579	0	69	3
Storbritannia	971	1 047	1 076	8,3	29	226	813	8
Nederland	1 067	1 077	994	10,8	395	398	194	7
Belgia	178	228	146	9,8	33	51	61	1
Frankrike	563	577	607	10,3	133	175	296	3
Tyskland	4 788	4 692	4 265	11,1	1 282	2 679	269	35
Italia	309	316	262	8,5	116	26	103	17
Sveits	318	311	256	8,8	80	30	135	11
Østerrike	175	209	167	8,8	99	22	42	4
Spania	210	128	146	7,3	76	4	63	3
Europa ellers	649	618	651	8,2	336	86	215	14
USA	1 011	851	837	7,9	0	33	754	50
Øvrige land	547	587	572	7,6	40	0	486	46

Figur 3.1: Utenlandske ankomster (overnattingsgjester) og gjestedøgn i Norge etter bostedsland. Sommersesongen 2001. Prosent.

Figure 3.1: Foreign arrivals (overnight visitors) and guest nights in Norway by country of residence, summer season 2001, in per cent.

Tyske tilreisende står for litt over 30 prosent av alle utenlandske gjestedøgn, men «bare» 21 prosent av antallet ankomster. Sverige står for 23 prosent av alle ankomstene, men 12 prosent av gjestedøgnene. Målt i antall gjestedøgn representerer også besøkende fra Danmark, USA, Nederland og Storbritannia betydelige volumer.

Reisende fra de nordiske landene står for til sammen 44 prosent av ankomstene, men bare 28 prosent av gjestedøgnene. Reisende fra Tyskland, Nederland, Frankrike og Storbritannia står til sammen for halvdelen av gjestedøgnene og 36 prosent av ankomstene.

3.2 Forretnings- og tjenestereiser

3.2.1 Ankomster og gjestedøgn i alt

I det følgende presenteres tabelloversikter for utlendinger som har vært på forretningsreise i Norge i løpet av sommeren 2001. Alle tabellene gjelder kun utenlandske forretningsreisende som har hatt minst en overnatting i Norge.

Tabell 3.8: Utenlandske forretningsreisende med minst én overnatting i Norge etter transportmiddel ved utreise fra Norge. Sommersesongen 2001. Enhet = 1000 for antall ankomster og gjestedøgn.

Table 3.8: Foreign business travellers with at least one overnight in Norway by mode of transport upon departure from Norway, summer season 2001 (in thousands for number of arrivals and guest nights).

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
Forretningsreisende som overnatter	349	76	33	236	5
Gjestedøgn	1 863	306	279	1 244	34
Gjennomsnittlig antall døgn i Norge	5,3	4,0	8,4	5,3	6,8

Tabell 3.8 viser at 350 000 forretningsreisende fra utlandet overnattet i Norge sommeren 2001. Den gjennomsnittlige oppholdstiden var mellom fem og seks netter, noe som gir et totalt gjestedøgnantall på om lag 1,85 millioner. Fly er den viktigste reisemåten for denne kategorien av besøkende.

Tabell 3.9: Utenlandsk forretningstrafikk i Norge etter bostedsland. Antall ankomster og antall gjestedøgn for overnattingsgjester. Sommersesongene 1999, 2000 og 2001. Enhet = 1000.

Table 3.9: Foreign business travel in Norway by country of residence. Arrivals and guest nights for overnight guests, 1999, 2000 and 2001 (in thousands).

	Antall ankomster			%-fordeling	Antall gjestedøgn			%-fordeling
	1999	2000	2001	2001	1999	2000	2001	2001
I alt	349	332	349	100	1901	1 890	1 863	100
Sverige	91	88	99	28	299	282	342	18
Danmark	50	49	47	13	221	280	248	13
Finland	19	17	15	4	120	99	79	4
Storbritannia	48	48	57	16	279	290	327	18
Nederland	13	13	13	4	67	80	67	4
Belgia	3	4	3	1	18	26	20	1
Frankrike	10	9	9	3	59	46	48	3
Tyskland	31	26	27	8	237	204	182	10
Italia	6	6	6	2	33	38	35	2
Sveits	9	8	7	2	46	53	43	2
Østerrike	3	2	2	1	14	16	14	1
Spania	3	3	3	1	15	18	19	1
Europa ellers	12	12	14	4	73	79	78	4
USA	22	22	22	6	197	155	152	8
Øvrige land	29	26	24	7	223	224	209	11

Sverige er det viktigste utenlandske forretningsreisemarkedet når det gjelder antallet ankomster (tabell 3.9) og det har også vært en økning i antall ankomster herfra den siste sommeren. Målt i antall gjestedøgn for forretningsreisende er Sverige også størst, her tett fulgt av Storbritannia, som også viste en betydelig

Tabell 3.10: Antall ankomster for utenlandske forretningsreisende med minst én overnatting i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. Sommersesongen 2001. Enhet = 1000.

Table 3.10: Number of arrivals for foreign business travellers with at least one overnight in Norway, by country of residence and mode of transport upon departure, summer season 2001 (in thousands).

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	349	76	33	236	5
Sverige	99	51	9	35	3
Danmark	47	9	10	28	0
Storbritannia	57	0	1	56	0
Tyskland	27	5	9	13	0
Europa ellers	73	11	4	57	1
USA	22	0	0	21	1
Øvrige land	24	0	0	24	1

vekst siste sommer. Danmark, Tyskland og USA har også stor forretningstrafikk til Norge.

I tabell 3.10 er det vist hvorledes de utenlandske forretningsreisende fordeler seg på bostedsland og reisemåte. Fra Sverige kommer de tilreisende hovedsakelig med bil og fly. Fra Danmark og Tyskland er fly og ferge mest vanlig. Ellers er fly dominerende blant forretningsreisende fra Storbritannia, Europa ellers og fra land utenfor Europa.

Det er grunn til å merke seg at forretningstrafikken har relativt stor geografisk spredning sammenliknet med ferietrafikken (jf. tabell 3.14).

Tabell 3.11: Antall gjestedøgn for utenlandske forretningsreisende med minst én overnatting i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. Sommersesongen 2001. Enhet = 1000.

Table 3.11: Number of guest nights for foreign business travellers in Norway, by country of residence and mode of transport upon departure, summer season 2001 (in thousands).

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	1 863	306	279	1 244	34
Sverige	342	165	62	93	22
Danmark	248	51	94	102	1
Storbritannia	327	1	10	316	0
Tyskland	182	30	86	64	2
Europa ellers	403	59	25	316	3
USA	152	0	2	147	3
Øvrige land	209	0	0	206	3

Tabell 3.11 viser gjestedøgnfordelingen blant forretningsreisende etter bostedsland og reisemåte. Den store tyngden av flybaserte gjestedøgn har sin bakgrunn i at det er stor forretningstrafikk også fra land hvor avstand og tilgjengelighet til Norge betyr at fly er transportmiddel nummer en. Dette gjelder

Storbritannia, USA og andre oversjøiske land, samt flere land i Europa ellers (hovedsakelig Nederland, Frankrike, Sveits og Italia).

3.2.2 Utviklingen i forretningsreiser fra utlandet

Fra sommersesongen 2000 til 2001 har det vært en økning i antallet forretningsreisende på fem prosent (tabell 3.12), en økning som er kommet på alle transportmidler unntatt tog. Det betyr at antallet forretningsankomster er på samme nivå som sommeren 1999. Den gjennomsnittlige oppholdstiden i Norge er imidlertid gått noe ned, slik at vi 2001 fikk en tilbakegang i antallet gjestedøgn på én prosent.

Tabell 3.12: Utenlandske forretningsreisende med minst én overnatting i Norge etter transportmiddel ved utreise. Antall ankomster og gjestedøgn i Norge. Sommersesongene 1999, 2000 og 2001. Enhet = 1000.

Table 3.12: Number of arrivals and guest nights for foreign business travellers with at least one overnight in Norway, by mode of transport upon departure, summer season 1999–2001 (in thousands).

	Antall ankomster				Antall gjestedøgn			
	1999	2000	2001	Endring i % 2000–2001	1999	2000	2001	Endring i % 2000–2001
I alt	349	332	349	5	1 901	1 890	1863	-1
På veg	69	69	76	9	387	305	306	0
Ferge	40	31	33	8	297	307	279	-9
Fly	234	227	236	4	1 182	1 243	1 244	0
Tog	5	6	5	-7	35	35	34	-3

3.3 Ferie- og fritidsreiser

3.3.1 Ankomster og gjestedøgn i alt

I det følgende presenteres tabelloversikter for utlendinger som har vært på ferie- og fritidsreise i Norge i løpet av sommeren 2001. Med ferie- og fritidsreise menes en reise der hovedformålet er oppgitt å være besøk hos slekt og venner, shopping eller ren ferie- og fritidsreise.

Tabell 3.13 omhandler kun de om lag 1,55 millioner feriegjestene som overnattet i Norge. Den gjennomsnittlige oppholdstiden var åtte netter, noe som gir et totalt gjestedøgnsantall på 12 millioner. Dette representerer en klar nedgang fra 2000 med om lag 50 000 færre feriegjester og noe over 700 000 færre gjestedøgn. Også 2000-sesongen viste nedgang, slik at nivået i sommersesongen 2001 lå seks prosent lavere for ankomstene og sju prosent lavere for gjestedøgnene sammenliknet med sommeren 1999.

Tabell 3.13: Antall ankomster og gjestedøgn i alt for utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge sommersesongene 1999, 2000 og 2001 og fordelt etter transportmiddel ved utreise sommersesongen 2001. Enhet = 1000.

Table 3.13: Number of arrivals and guest nights for foreign holiday guests with at least one overnight in Norway, summer season 1999–2001, and by mode of transport upon departure, summer season 2001 (in thousands).

	1999	2000	2001	2001			
	I alt	I alt	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
Feriegjester som overnatter	1 595	1 547	1 501	776	384	302	39
Gjestedøgn	12 998	12 768	12 051	4 635	4 531	2 611	274
Gj.snittlig antall døgn i Norge	8,1	8,3	8,0	6,0	11,8	8,6	7,0

Vegforbindelsene mot utlandet er mest brukt, men også fergene og flyene har en betydelig ferietrafikk. Ferge- og flytrafikken betyr relativt sett mer for gjestedøgnstallene ettersom personer som benytter ferge eller fly gjennomgående har opphold av lengre varighet i Norge sammenliknet med dem som krysser grensen på veg. Dette henger igjen sammen med at en stor andel av reisende på veg er svensker og finner, som har relativt kort gjennomsnittlig oppholdstid i Norge.

Tabell 3.14: Antall ankomster for utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge etter bostedsland sommersesongene 1999, 2000 og 2001 og fordelt etter transportmiddel ved utreise sommersesongen 2001. Enhet = 1000.

Table 3.14: Foreign holiday travel in Norway by country of residence. Number of arrivals for overnight guests, summer season 1999–2001, and by mode of transport upon departure, summer season 2001 (in thousands).

	1999		2000		2001		2001			
	Antall	%-ford.	Antall	%-ford.	Antall	%-ford.	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	1 595	100	1 547	100	1 501	100	776	384	302	39
Sverige	338	21	303	20	322	21	282	19	11	11
Danmark	187	12	185	12	188	13	71	98	16	2
Finland	172	11	162	10	140	9	137	0	2	1
Storbritannia	70	4	76	5	74	5	3	18	52	1
Nederland	90	6	83	5	79	5	38	26	14	1
Belgia	13	1	22	1	12	1	4	3	5	0
Frankrike	55	3	59	4	50	3	14	4	32	0
Tyskland	387	24	376	24	357	24	130	199	23	4
Italia	29	2	28	2	25	2	13	2	8	2
Sveits	27	2	26	2	22	1	9	2	10	2
Østerrike	16	1	21	1	17	1	11	2	3	1
Spania	29	2	14	1	17	1	11	0	5	1
Europa ellers	70	4	62	4	65	4	41	8	14	2
USA	76	5	81	5	85	5	0	3	75	7
Øvrige land	36	2	50	3	51	3	13	0	32	6

I tabell 3.14 er det vist hvordan feriegjestene som besøkte Norge i sommersesongene 1999, 2000 og 2001 fordeler seg på bostedsland og dessuten på

reisemåte i 2001. Også i 2001 var det flest tyskere blant dem som kom på ferie til Norge, andelen er nå 24 prosent. Dette representerer nærmere 360 000 ankomster, 20 000 færre enn året før. Svenskenes andel er 21 prosent, men her har trafikken tatt seg noe opp det siste året. Deretter følger Danmark og Finland, førstnevnte har hatt en mindre vekst i 2001, Finland en betydelig tilbakegang. For de øvrige landene er utviklingen noe varierende, med en viss vekst for viktige land som Storbritannia og USA. Frankrike er gått tilbake siste år, og Nederland synes å være inne i en mer langvarig nedadgående trend. Turismen fra alpelandene er stort sett gått tilbake.

Det er forholdsvis store variasjoner i bruk av transportmidler mellom de ulike landene. Dansker og tyskerne velger oftere ferge enn veg ut av Norge, mens nederlenderne, som nå ikke har noen direkte fergeforbindelse til Norge, fordeler seg jevnt på ferge og vegovergang når de forlater landet. Interessant er det også at mer langvegsfarende gjester fra Sør-Europa for det meste reiser tilbake via Sverige. Storbritannia, Frankrike, Sveits og selvsagt de oversjøiske landene har høyest andeler reisende med fly.

Tabell 3.15: Antall gjestedøgn for utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge etter bostedsland sommersesongene 1999, 2000 og 2001, og etter transportmiddel ved utreise sommersesongen 2001. Enhet = 1000.

Table 3.15: Foreign holiday travel in Norway by country of residence. Number of guest nights for overnight guests, summer season 1999–2001, and by mode of transport upon departure, summer season 2001 (in thousands).

	1999		2000		2001		2001			
	Antall	%-ford.	Antall	%-ford.	Antall	%-ford.	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	12 998	100	12 768	100	12 051	100	4 635	4 531	2 611	274
Sverige	1 649	12	1 430	11	1 335	11	1 062	146	57	70
Danmark	1 312	9	1 341	11	1 359	11	465	778	103	13
Finland	512	4	585	5	572	5	554	0	15	3
Storbritannia	692	5	757	6	749	6	28	216	497	8
Nederland	1 000	8	997	8	927	8	382	386	152	7
Belgia	160	1	202	2	126	1	32	49	44	1
Frankrike	504	4	531	4	559	5	131	169	256	3
Tyskland	4 551	38	4 488	35	4 083	34	1 252	2 593	205	33
Italia	276	2	278	2	227	2	114	25	72	16
Sveits	272	2	258	2	213	2	78	29	96	10
Østerrike	161	1	193	2	153	1	98	21	30	4
Spania	195	2	110	1	127	1	75	4	45	3
Europa ellers	576	4	539	4	573	5	324	84	152	13
USA	814	5	696	5	685	6	0	31	607	47
Øvrige land	324	3	363	3	363	3	40	0	280	43

Tabell 3.15 viser at tyske turister, til tross for en betydelig tilbakegang i de siste årene, fortsatt står for den desidert høyeste andelen (34 prosent) utenlandske gjestedøgn i Norge. For tyske turister var tilbakegangen på om lag 470 000 gjestedøgn fra 1999 til 2001. Det har også vært en betydelig nedgang i gjestedøgnstallet for tilreisende fra Sverige, mens danskene er i ferd med å oppdage at Norge også er verdt et besøk om sommeren. Det nederlandske

markedet er fortsatt stort, selv om det er gått tilbake i de siste årene. Også tallet på gjestedøgn blant ferierende fra Italia, Sveits, Østerrike og Spania er blitt mindre. På den annen side har Frankrike hatt vekst i trafikken til Norge. Her er charterflygingene av stor betydning. For de øvrige land er det bare mindre endringer.

3.3.2 Utvikling over tid i ferietrafikken på veg og med ferge

Generelt

I det følgende presenteres tabelloversikter for utviklingen fra 1996 til 2001 med hensyn til utlendinger som har vært på ferie- og fritidsreise med enten bil eller buss i Norge, og som har hatt minst en overnatting i Norge på denne reisen. Sommeren 2001 oppga 21 prosent av disse at hovedgrunnen til reisen var besøk hos slekt og venner. De øvrige sa at det dreide seg om en ferie/fritidsreise. Svært få oppga shopping som reisens hovedformål. 45 prosent av dem som oppga at de er på besøksreise er svensker, mens knapt en fjerdedel er dansker.

Noen hovedtrekk i utviklingen de siste fem år for både bil- og bussturistene er vist i tabell 3.16:

Tabell 3.16: Utenlandske feriegjester (og deres kjøretøyer) med minst én overnatting i Norge. Registrert utreise med ferge og på veg fra Norge. Sommersesongene 1996–2001. Enhet = 1000 for antall gjester, gjestedøgn og kjøretøyer.

Table 3.16: Foreign holiday guests and their vehicles, with at least one overnight in Norway. Registered upon departure by ferry and road, summer season 1996–2001. In thousands for number of guests, guest nights, and vehicles.

	I alt						Endring i % 2000–2001	Transportmiddel ved utreise 2001	
	1996	1997	1998	1999	2000	2001		Ferge	På veg
Feriegjester	1 293	1 306	1 343	1 249	1 193	1 160	-3	384	776
Gjestedøgn	10 366	10 722	11 265	9 959	9 697	9 166	-5	4 531	4 635
Gjestedøgn per pers.*)	8,0	8,2	8,4	8,0	8,1	7,9	3	11,9	6,3
Personbiler	286	286	289	271	279	288	3	99	189
Bobiler	34	31	35	35	32	33	4	5	28
Biler med camp.vogn	30	31	29	26	26	26	1	2	24
Turbusser	10	11	12	11	11	9	-16	2	7

*) Antall gjestedøgn i Norge

Det er beregnet at i underkant av 1,16 millioner utenlandske bil- og bussturister overnattet minst en natt i Norge sommersesongen 2001 (tabell 3.16). Dette utgjør en nedgang på om lag tre prosent fra året før. Antallet ankomster er gått tilbake med 14 prosent fra sommersesongen 1998, som var et toppår både med hensyn på ankomster og gjestedøgn. Overnattingsgjestene oppholdt seg i gjennomsnitt 7,9 netter i Norge i 2001, dette er en liten nedgang fra sommeren før. Resultatet er en reduksjon i antall gjestedøgn på om lag 530 000, eller fem prosent nedgang sammenlignet med året før. I løpet av de tre siste sesongene har antallet gjestedøgn falt med nitten prosent. Antallet gjestedøgn basert på bil- og busstrafikk er nå noe under 9,2 millioner, som er det laveste tallet vi har registrert.

Når det gjelder antall kjøretøyer, var det en viss vekst i personbiltrafikken. Grunnen til at dette ikke gjør utslag i antall ankomster og gjestedøgn, er at det er en klar tendens mot færre personer i hver bil. Trafikken med bobiler og turbusser endret seg lite fra 2000 til 2001, mens nedgangen i busstrafikken fortsetter. Av den totale ferietrafikken sommeren 2001 utgjorde bil- og bussturismen 77 prosent av ankomstene og 76 prosent av gjestedøgnene.

Som i de foregående sesongene passerer om lag to tredeler av bil- og bussturistene grensen på en av vegovergangene ut av landet, mens de øvrige benytter fergeforbindelsene. De sistnevnte har betydelig lenger gjennomsnittlig oppholdstid i landet (11,9 netter) sammenliknet med dem som krysser grensen på veg (6,3 netter). Antall gjestedøgn er derfor noenlunde likt fordelt på fergepassasjerene og dem som reiser ut på veg.

Feriegjester med bobiler og campingvogner velger i overveiende grad å benytte vegene fremfor ferjene når de reiser ut av Norge.

Antall besøkende etter bostedsland

Tabell 3.17 viser utviklingen i besøkstallene for bil- og bussturistene for de seks siste sommersesongene fordelt på bostedsland:

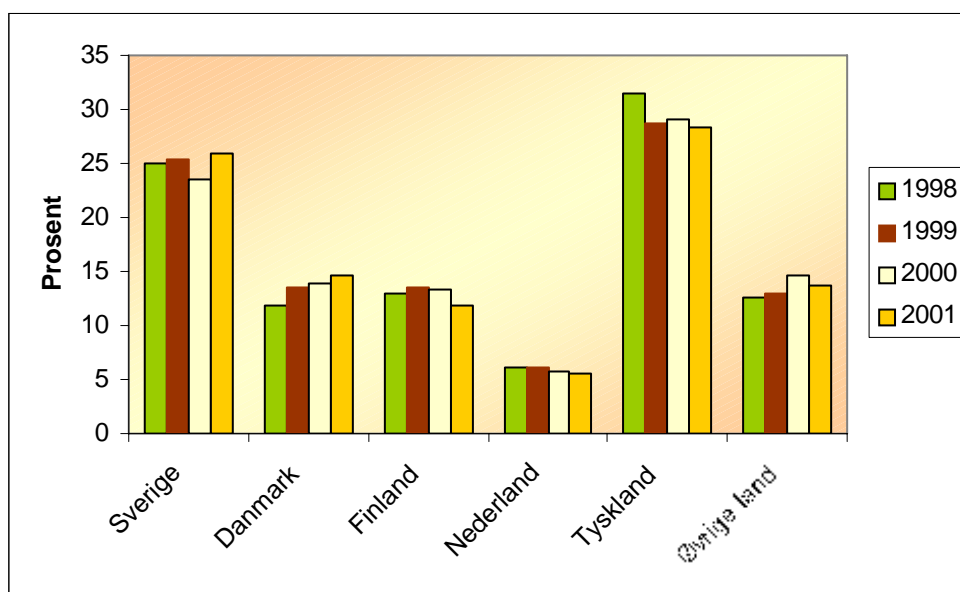
Tabell 3.17: Utenlandske bil- og bussturister med minst én overnatting i Norge etter bostedsland. Beregnet antall utreisen med ferge og på veg fra Norge. Sommersesongene 1996–2001. Enhet = 1000.

Table 3.17: Foreign holiday guests with at least one overnight in Norway, by country of residence. Estimated number of departures by ferry and road, summer season 1996–2001 (in thousands).

	Antall ankomster						Endring i % 2000–2001
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
I alt	1 293	1 306	1 347	1 249	1 193	1 160	-3
Sverige	361	353	337	316	280	301	7
Danmark	170	166	160	170	166	170	2
Finland	149	168	175	168	158	137	-13
Storbritannia	26	30	27	18	21	20	-2
Nederland	65	74	82	76	68	64	-5
Belgia	15	9	14	9	16	7	-58
Frankrike	18	21	20	22	24	18	-26
Tyskland	396	398	424	358	347	329	-5
Italia	15	15	16	18	16	15	-8
Sveits	13	11	12	14	12	11	-9
Østerrike	13	13	12	12	17	13	-22
Spania	9	8	16	16	8	11	30
Europa ellers	37	39	48	50	46	49	8
USA	-	2	3	2	2	3	
Øvrige land	-	1	1	1	13	13	

Nedgangen i antall ankomster fra 2000 til 2001 har i sum vært på tre prosent. Nedgangen er størst for besøkende fra Finland, Belgia, Frankrike og Tyskland, mens turistene fra Sverige har økt antall gjestedøgn med sju prosent. For de øvrige landene er mindre endringer. Tendensen til økende trafikk fra «øvrige» europeiske land (hovedsakelig østeuropeiske land) de senere år ser ut til å ha flatet ut i de siste par sesongene og har trolig stabilisert seg på nær 50 000 ankomster i alt.

Figur 3.2 viser besøksandelene for de ulike landene for de fire siste årene. Tyskland har flest besøkende, fulgt av Sverige og de andre nordiske nabolandene. Det er imidlertid grunn til å understreke at tyskerne har redusert sin markedsandel fra 32 til 28 prosent, mens Sverige har økt sin andel fra 25 til 26 prosent.

Figur 3.2: Bil- og bussturister som besøkte Norge etter bostedsland. Sommersesongene 1998, 1999, 2000 og 2001. Prosent.

Figure 3.2: Foreign holiday arrivals (overnight visitors) in Norway, summer season 1998–2001, by country of residence. Holiday guests that have left Norway by road or ferry, in per cent.

Antall gjestedøgn etter bostedsland

Fordi oppholdstiden varierer mellom gjester fra ulike land og over tid, ser fordelingen og utviklingstrekk noe annerledes ut for det samlede antallet gjestedøgn i Norge (tabell 3.18) enn for antallet besøkende.

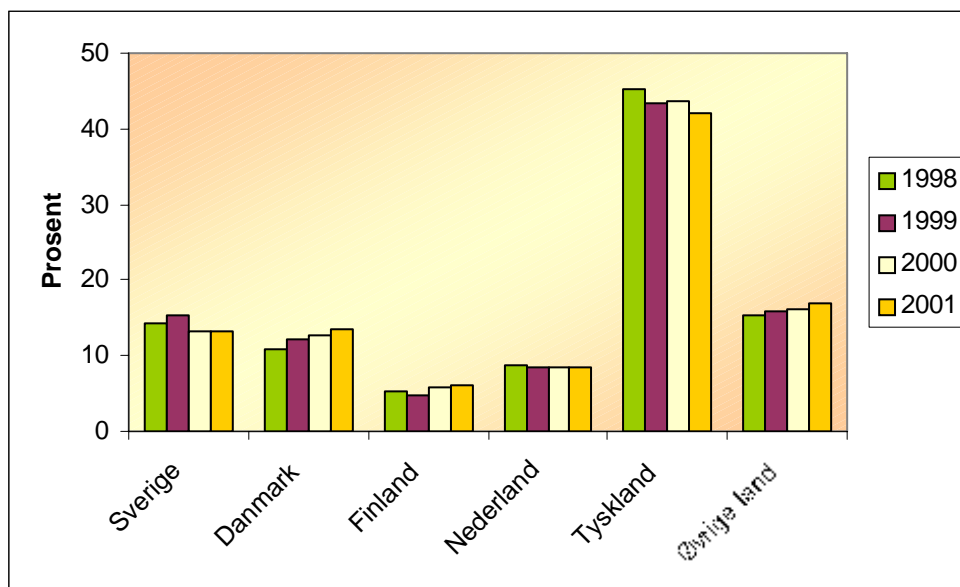
Tabell 3.18: Antall utenlandske gjestedøgn i Norge etter bostedsland. Feriegjester som har reist ut av Norge på veg eller med ferge. Sommersesongene 1996–2001. Enhet = 1000.

Table 3.18: Foreign guest nights in Norway, by country of residence. Holiday guests that have left Norway by road or ferry, summer season 1996–2001 (in thousands).

	Antall gjestedøgn						Endring i %
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2000–2001
I alt	10 366	10 722	11 265	9 959	9 697	9 166	-5
Sverige	1 644	1 823	1 613	1 522	1 295	1 208	-7
Danmark	1 286	1 207	1 228	1 201	1 226	1 243	1
Finland	564	518	600	484	556	554	0
Storbritannia	332	314	342	226	239	244	2
Nederland	751	861	991	849	825	768	-7
Belgia	128	105	157	115	151	81	-46
Frankrike	206	235	235	222	232	300	29
Tyskland	4 662	4 832	5 102	4 315	4 228	3 845	-9
Italia	147	156	175	188	170	139	-18
Sveits	135	126	119	146	121	107	-12
Østerrike	119	121	122	125	154	119	-23
Spania	51	59	113	106	57	79	39
Europa ellers	300	334	426	432	374	408	9
USA	27	22	31	21	23	31	35
Øvrige land	14	9	11	7	46	40	-13

Nedgangen i antallet gjestedøgn blant bil- og bussturister var på tre prosent sommersesongen 2001, for øvrig det samme som reduksjonen i antallet ankomster. Det betyr at den gjennomsnittlige oppholdstiden er uendret. Vi merker oss likevel at selv om antallet ankomster fra Sverige økte med sju prosent (tabell 3.17), er tallet på svenske gjestedøgn sunket med sju prosent. Det betyr at svenskene nå gjennomfører flere, men kortere besøk i Norge. Nedgangen i antallet tyske gjestedøgn fra sommersesongen 2000 til sommersesongen 2001 har vært på hele ni prosent.

Figur 3.3 viser at gjestedøgnfordelingen mellom bostedslandene er litt endret fra 1998 til 2001. Tyskland og Sverige har fått redusert sine andeler noe, men Tyskland er likevel helt dominerende, med 42 prosent av alle utenlandske gjestedøgn for bil- og bussturister. Danskene har økt sin markedsandel fra 11 til 14 prosent. Det er ellers grunn til å legge merke til ulikheten i mønstrene i figur 3.2 og figur 3.3. De skandinaviske nabolandene, spesielt Sverige og Finland, har betydelig høyere markedsandeler når det gjelder antallet ankomster enn antallet gjestedøgn, mens det er omvendt for viktige markeder på Kontinentet som Tyskland og Nederland. Dette skyldes som tidligere nevnt store variasjoner i gjennomsnittlig oppholdstid i Norge (jf. tabell 3.7).

Figur 3.3. Antall gjestedøgn i Norge for utenlandske bil- og bussturister etter bostedsland. Sommersesongene 1998, 1999, 2000 og 2001. Prosent.

Figure 3.3: Foreign holiday guest nights (overnight visitors) in Norway, summer season 1998–2001, by country of residence. Holiday guests that have left Norway by road or ferry (in per cent).

3.3.3 Utvikling i reiser med bil, campingvogn og turbuss

I det følgende gjennomgås utviklingen fra 1996 til 2001 i trafikken med bobiler, biler med campingtilhenger og med utenlandske turbusser.

Bobiler

Den utenlandske bobiltrafikken i Norge har ligget på mellom 35 000 og 31 000 biler i de siste fem årene (tabell 3.19). Det er store variasjoner i trafikken fra de ulike landene fra ett år til et annet. Strukturen er imidlertid relativt stabil hva angår hovedtrekkene: Om lag halvparten av bobilene er fortsatt tyske. Antallet svenske og nederlandske bobiler økte sterkt i 2001, men her var det trolig fjoråret som var «spesielt». De aller fleste bobilturistene, også fra Kontinentet, krysser grensene ut av landet på veg. Bare 15 prosent benytter en av fergene på utreisen. Dersom en ser bort fra bobiler fra Sverige og Finland, er fergeandelen for de øvrige 17 prosent.

Tabell 3.19: Antall utenlandske bobiler utreist fra Norge etter registreringsland. Sommersesongene 1996–2001.

Table 3.19: Number of foreign motor home vehicles departing Norway, by country of residence, summer season 1996–2001 (in thousands).

	I alt						Transportmiddel ved utreise 2001	
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Ferge	På veg
I alt	34 500	31 100	34 850	34 700	31 800	33 100	4 800	28 300
Sverige	3 900	3 500	4 400	3 500	2 500	4 500	100	4 400
Danmark	850	900	650	750	1 200	1 200	500	700
Finland	3 800	3 600	3 950	5 550	3 600	3 800	0	3 800
Nederland	2 000	1 500	2 250	1 550	1 100	1 700	200	1 500
Frankrike	1 150	1 050	1 450	1 300	1 400	1 500	200	1 300
Tyskland	18 400	16 450	17 500	16 750	15 800	15 500	3 100	12 400
Italia	1 700	1 450	1 650	2 000	2 400	1 600	200	1 400
Østerrike	1 600	1 600	1 600	1 650	1 800	1 900	100	1 800
Øvrige land	1 100	1 050	1 400	1 650	2 000	1 400	400	1 000

Bobilturistene er et viktig delmarked for norsk reiselivsnæring. Oppholdstiden for bobilturistene i Norge er lang, den lå i 2001 på 12 døgn i gjennomsnitt. Belegget i bobilene er dessuten relativt høyt (2,6 personer), og bobilene representerte dermed litt over en million gjestedøgn i Norge i sommersesongen 2001.

Campingvogner

I perioden 1996–1998 lå antall utenlandske biler med campingvogn på om lag 30 000 pr. år. Etter dette er trafikken gått noe tilbake, og i 2001 ble det registrert 26 000 kjøretøyer (tabell 3.20). Det meste av nedgangen skjedde fra 1998 til 1999.

Tabell 3.20: Antall utenlandske biler med campingvogn utreist fra Norge etter registreringsland. Sommersesongene 1996–2001.

Table 3.20: Number of foreign cars with caravans departing Norway, by country of residence, summer season 1996–2001 (in thousands).

	I alt						Transportmiddel ved utreise 2001	
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Ferge	På veg
I alt	30 350	31 050	29 250	26 250	25 800	26 100	2 200	23 900
Sverige	12 700	13 650	9 300	8 450	8 700	10 000	0	10 000
Danmark	2 600	2 250	3 750	1 750	2 200	2 100	300	1 800
Finland	5 700	6 250	6 450	6 550	5 900	5 700	0	5 700
Nederland	3 900	3 350	4 300	3 200	3 600	2 800	800	2 000
Tyskland	4 350	4 400	4 500	4 850	3 500	4 200	1 100	3 100
Øvrige land	1 100	1 150	950	1 450	1 200	1 300	0	1 300

Det var en betydelig økning av svenske biler med campingvogn i 2001, men ennå er det en stund til nivået før 1998 blir nådd. Det kom også flere tyskere med

campingvogner, mens tallet på nederlandske vogner gikk tilbake. På grunn av relativt få observasjoner bør en likevel ta forbehold om usikkerhet i tallene for hvert enkelt land.

Som for bobilene går det bare en liten andel (ni prosent) av biler med campingvogn ut av landet med ferge. Trekker en også her ut Sverige og Finland, er fergeandelen om lag 27 prosent. Oppholdstiden i Norge er litt kortere enn for bobilene, omtrent 10 netter, mens belegget er omtrent 2,4 personer per bil. Besøkende med campingvogn representerer dermed om lag 650 000 gjestedøgn i sommersesongen 2001.

Turbusser

Tabell 3.21 viser at antallet utenlandskregistrerte busser som passerte ut fra Norge sommeren 2001 var om lag 9 000, hvorav 2 500 på ferge og resten på veg.

Tabell 3.21: Antall utenlandske turbusser utreist fra Norge etter registreringsland. Sommersesongene 1996–2001.

Table 3.21: Number of foreign-registered tour coaches departing Norway, by country of registration, summer season 1996–2001 (in thousands).

	I alt						Transportmiddel ved utreise 2001	
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Ferge	På veg
I alt	11 800	12 800	13 350	13 250	10 900	9 200	2 400	6 800
Sverige	2 400	3 450	3 250	3 550	2 700	2 500	300	2 200
Danmark	600	800	750	1 150	800	700	300	400
Finland	2 450	2 350	2 400	2 100	2 000	1 200	0	1 200
Nederland	350	450	500	750	300	200	100	100
Tyskland	3 900	3 150	4 500	3 600	2 800	2 400	1 400	1 000
Øvrige land	2 100	1 600	1 950	2 100	2 300	2 200	300	1 900

Dette er en relativ betydelig nedgang sammenliknet med foregående år; det kom 16 prosent færre utenlandske turbusser til Norge, og antallet er det klart laveste siden registreringene begynte i 1995. Nedgangen har vært størst for finske og tyske turbusser. Man må her være oppmerksom på at noen utenlandske turbussgrupper benytter norskregistrerte busser på veg ut av landet. Dersom dette fenomenet har økt, kan dette forklare noe av nedgangen.

Gjennomsnittlig belegg i hver buss var 28 personer, og gjennomsnittlig oppholdstid i Norge var om lag fem netter. Dermed står turbussturismen til Norge for om lag 1,3 millioner gjestedøgn i sommersesongen.

3.3.4 Bilturistenes oppfatninger av skilting og andre sider ved vegtrafikken

Spørreskjemaet som benyttes for bilturistene om sommeren inneholder en rekke spørsmål i forbindelse med ferieturen. Som eksempel vil vi her vise to tabeller som omhandler de utenlandske bilturistenes vurderinger av trafikkskiltingen i Norge (tabell 3.22) og en tabell som viser oppfatninger om ulike aspekter ved trafikken (tabell 3.23). Tabell 3.22 gjelder data fra sommersesongen 2000, mens svarene i tabell 3.23 gjelder sommersesongen 2001.

Tabell 3.22: Vurderinger av trafikkskilting i Norge, utenlandske bilturister sommersesongen 2000. Prosent.

Table 3.22: Assessments of road signs in Norway. Foreign motor tourists in summer season 2000 (per cent).

	Svært dårlig	Ganske dårlig	Verken bra eller dårlig	Ganske bra	Svært bra	Sum	Antall
Skilting av fartsgrenser	3	6	15	46	30	100	1952
Skilting av severdigheter	2	7	15	49	27	100	1934
Retningsskilting for å finne rett veg	4	10	18	43	25	100	1930
Annen skilting	3	6	30	44	17	100	1822

Skilting av severdigheter og retningsskilting var med i begge årene og et stort flertall bedømmer dette som «svært bra» eller «ganske bra». Også øvrig skilting bedømmes som bra. Tre av fire bilturister mener at vegstandarden generelt i Norge er «bra» eller «svært bra», det samme gjelder vurderingen av trygghet i trafikken, adgangen til rasteplasser og muligheter for å stoppe for å nyte utsikten. Vi skal likevel legge merke til at flertallet på alle spørsmålene krysser av kategorien «ganske bra», det kan altså fortsatt gjøres forbedringer. Mest fornøyd er utenlandske bilturister med tilgangen til rasteplassene i Norge. Hele 38 prosent synes dette er svært bra.

Tabell 3.23: Vurderinger av aspekter ved veg- og trafikksystemene i Norge, utenlandske bilturister sommersesongen 2001. Prosent.

Table 3.23: Assessments of aspects of road signs and road traffic systems in Norway. Foreign motor tourists in summer season 2001 (per cent).

	Svært dårlig	Ganske dårlig	Verken bra eller dårlig	Ganske bra	Svært bra	Sum	Antall
Skilting av severdigheter	1	6	15	48	30	100	1583
Retningsskilting for å finne rett veg	3	10	14	46	27	100	1601
Vegstandard generelt	3	9	16	55	17	100	1613
Trygghet i trafikken	1	7	16	55	21	100	1600
Adgang til rasteplasser	2	5	11	44	38	100	1589
Stoppmuligheter for å nyte utsikt	2	7	13	47	31	100	1593

3.4 Overnattingsmåte

3.4.1 Alle besøkende

Tabell 3.24: Andel utenlandske gjestedøgn for alle gjester som reiser ut av Norge med bil, buss, tog og fly, etter overnattingsmåte. Sommersesongene 2000 og 2001. N = Antall gjestedøgn i tusen.

Table 3.24: Distribution of foreign guest nights for all guests departing Norway by car, coach, rail, or air, by type of accommodation, summer seasons 2000 and 2001 (N=number of guest nights, in thousands).

	2000		2001			
	I alt	I alt	Bil	Buss ¹⁾	Tog	Fly
I alt (N)	100 (14 658)	100 (13 912)	100 (8 516)	100 (1 234)	100 (308)	100 (3 854)
Hotell, pensjonat o.l.	31	32	16	82	38	49
Camping på campingplass	18	17	25	3	8	6
Fri camping	6	6	8	0	8	1
Leid hytte	15	15	23	11	2	2
Egen eller lånt hytte	4	6	9	0	1	2
Slekt og venner	19	18	15	0	29	27
Annet	7	6	4	4	14	13

¹⁾ Fordelingen på overnattingsmåte for bussturistene er usikker på grunn av få observasjoner

Tabell 3.24 viser hvordan overnattingene foretas når en ser alle gjestedøgnene under ett. Hotell, pensjonat og lignende er mest vanlig (32 prosent), men også camping, overnatting hos slekt/venner og hytte er mye brukt. Blant bilturistene er camping og hytte de viktigste overnattingsmåtene, mens hotell dominerer blant bussturistene. Halvparten av flyturistenes overnattinger skjer på hotell, men blant flyreisende er det også mange private overnattinger. Et liknende mønster finner en blant togreisende.

Tabell 3.25: Andel utenlandske gjestedøgn for forretnings- og tjenestereisende og for ferie- og fritidsreisende som reiser ut av Norge med bil, buss, tog eller fly, etter overnattingsmåte. Sommersesongen 2001. N = Antall gjestedøgn i tusen.

Table 3.25: Distribution of foreign guest nights for business travellers and for holiday travellers departing Norway by car, coach, rail, or air, by accommodation type, summer season 2001 (N = number of guest nights in thousands).

	I alt	Forretnings- og tjenestereiser	Ferie- og fritidsreiser
I alt (N)	100 (13 912)	100 (1 863)	100 (12 049)
Hotell, pensjonat o.l.	32	57	28
Camping på campingplass	17	5	19
Fri camping	6	1	6
Leid hytte	15	4	17
Egen eller lånt hytte	6	4	6
Slekt og venner	18	13	19
Annet	6	16	5

Dette innebærer at bilturistene legger beslag på om lag 31 prosent av alle utenlandske hotellgjestedøgn om sommeren, mens 23 prosent fylles opp av bussgrupper. De resterende 46 prosent gjelder gjester som bruker fly og tog når de forlater landet.

Av tabell 3.25 ser en at langt over halvparten (57 prosent) av overnattingene blant forretningsreisende skjer på hotell. Blant feriereisende er fordelingen mer jevnt fordelt med betydelige andeler både på hotell, camping, hytte og private besøk.

3.4.2 Bil- og bussturister

De utenlandske bil- og bussturistene tilbrakte i alt 9,1 millioner gjestedøgn i Norge i sommersesongen 2001, en nedgang på cirka 500.000 gjestedøgn fra året før (jf. tabell 3.16). Tabell 3.26 viser utviklingen i den relative fordelingen av overnattinger i denne turistkategorien. Utenom opphold hos slekt og venner er det tre hovedovernattingsformer for utenlandske bil- og bussturister i Norge; hotell, pensjonat og lignende, camping på campingplass og leid hytte. Det er i hovedsak relativt små endringer i andelene fra ett år til et annet, men i de siste årene har det vært en relativt klar nedgang i andelen overnattinger på campingplass, mens andelen overnattinger på leid hytte har økt de siste to årene.

Tabell 3.26: Andel utenlandske gjestedøgn for bil- og bussturister etter overnattingsmåte sommersesongene 1996–2001 og etter antall utenlandske gjestedøgn sommersesongen 2001.

Table 3.26: Distribution of foreign guest nights for car and coach tourists, summer season 1996–2001, by accommodation type (per cent), and number of foreign guest nights, summer season 2001 (in thousands).

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Antall gjestedøgn 2001 (Enhet = 1 000)
I alt	100	100	100	100	100	100	9 100
Hotell, pensjonat o.l.	22	23	25	25	24	24	2 200
Camping på campingplass	30	29	27	25	26	23	2 100
Fri camping	11	8	9	9	8	7	700
Leid hytte	19	21	22	18	20	22	1 900
Egen eller lånt hytte	5	5	5	7	5	8	700
Slekt og venner	11	10	9	12	14	13	1 200
Annet	2	4	3	4	3	3	300

Det relative omfanget av hotellovernattingene er om lag på samme nivå som tidligere, og hver fjerde overnatting om sommeren skjer fortsatt på hotell, pensjonat, fjellstue eller lignende. De om lag 2,2 millioner gjestedøgnene i denne kategorien omfatter også overnattinger på vandrerhjem og Den Norske Turistforenings turistrytter. Det er særlig bussturistene som bruker hotell (jf. tabell 3.24).

3.4.3 Overnatting for bil- og bussturister fra de viktigste landene

Tabell 3.27 inneholder en oversikt over overnattingsmåte for bilturistene fra seks utvalgte land og for alle de øvrige landene under ett. Det er grunn til å minne om at tabellen bare omfatter *feriegjester som reiser ut av landet med bil eller turbuss på en av vegovergangene eller med en av fergene til utlandet*. Den omfatter altså ikke feriegjester som forlater Norge med fly eller tog.

Tabell 3.27: Andel utenlandske gjestedøgn for bil- og bussturister etter bostedsland og overnattingsmåte. Sommersesongen 2001.

Table 3.27: Distribution of foreign guest nights for car and coach tourists, summer season 2001, by country of residence and accommodation type (per cent).

	I alt	Sverige	Dan- mark	Finland	Stor- britannia	Neder- land	Tysk- land	Øvrige land
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Hotell o. l.	24	17	19	18	35	21	22	34
Camping	23	17	18	19	19	40	26	21
Fri camping	8	5	2	19	3	13	7	12
Leid hytte	21	9	24	23	10	11	34	10
Egen/lånt hytte	8	15	9	3	10	2	4	10
Slekt og venner	13	36	27	12	17	12	5	10
Annet	3	1	2	6	6	1	2	3
Gj. snittlig antall gjestedøgn	8	4	7,5	4	12	12	12	8

Tabell 3.27 viser at hvert av landene har sin særpregede overnattingsprofil. Halvparten (49 prosent) av de svenske turistenes overnattinger skjer hos slekt og venner eller i egen eller lånt hytte. 17 prosent av overnattingene finner sted på hotell eller liknende, 22 prosent skjer på campingplass eller som fri camping, mens 9 prosent foregår i leid hytte.

Danskenes overnattinger er noe jevnere fordelt på de ulike overnattingsformene; vel en firedel hos slekt og venner, en snau firedel på leid hytte, en femdel på henholdsvis hotell og campingplasser/fri camping.

Blant tyskerne er hytte (til sammen 38 prosent) og camping (til sammen 33 prosent) de viktigste overnattingsformene. Noe av den samme fordelingen finner en blant finnene; høy andel camping (38 prosent til sammen) og leid hytte (23 prosent). Finnene har den klart høyeste andelen som camper utenfor campingplass. Dette har sannsynligvis sammenheng med at mange finske overnattinger skjer i Nord-Norge, der avstandene mellom de regulerte campingplassene ofte er store.

Nederlenderne er framfor alt campingturister. Mer enn halvparten av deres overnattinger er på campingplass eller utenfor, mens hotellandelen ligger noe under gjennomsnittet.

Høyest andel hotellovernattinger har briter (35 prosent) og bil- og bussturister fra «øvrige land» (34 prosent). Vi merker oss dessuten at besøkende fra Storbritannia har en ganske høy andel overnattinger hos slekt og venner (17 prosent).

3.4.4 Besøkende i bobiler og biler med campingvogn

Omfanget av trafikken med bobiler og biler med campingvogn er beskrevet tidligere i pkt. 3.3.3. Her omtales kort overnattingsmåte for disse turistene, se tabell 3.28.

Tabell 3.28: Overnattingsmåte for utenlandske feriegjester i bobiler og biler med campingvogn. Sommersesongene 1997–2001. Prosent.

Table 3.28: Distribution of guest nights for foreign holiday guests travelling with motor home vehicles and cars with caravans, summer season 1997–2001, by accommodation type (per cent).

	Bobil					Bil med campingvogn				
	1997	1998	1999	2000	2001	1997	1998	1999	2000	2001
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Hotell, o. l.	1	1	1	1	1	1	0	2	1	0
På campingplass	63	59	59	59	60	80	82	68	74	79
Fri camping	32	38	36	36	33	15	15	16	15	16
Annet	4	2	4	4	6	4	3	14	10	5
Ant. døgn i Norge	12	13	14	12,5	12,5	9	10	10	9,5	10,5

Bobilgjestene overnatter først og fremst på campingplassene. Om lag seks av 10 overnattinger foregår der, mens en tredel er fri camping. Andelen overnattinger på campingplassene for campingvognturistene har svingt noe, i 2001 ble det registrert at nesten fire av fem overnattinger foregikk på de registrerte plassene. Om lag hver sjettede overnatting er oppgitt som fri camping. Kategoriene «annet» skjuler nok i første rekke overnattinger hos slekt og venner.

4 Hovedtall for vintersesongen 2001

Det kom om lag 780 000 utenlandske gjester til Norge i de fire første månedene i 2001, en nedgang på to prosent i forhold til året før. Det var størst nedgang for forretningstrafikken, som om vinteren utgjør 30 prosent av totaltrafikken. Når det gjelder ferie- og fritidstrafikken, var det bare små endringer i forhold til vintersesongen 2000.

I de følgende fire tabellene er det samlet noen viktige tall for vintertrafikken. Tabell 4.1 viser hovedresultatene fra vintersesongene 2000 og 2001. Tabell 4.2 og 4.3 viser henholdsvis overnattingsgjester og gjestedøgn for vintersesongene 1998–2001 etter bostedsland. Tabell 4.3 viser feriebaserte gjestedøgn i vintersesongene 1998–2000.

Tabell 4.1: Utenlandsk ferie- og forretningstrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge vintersesongene 2000 og 2001. Enhet = 1000.

Table 4.1: Foreign business and holiday travel in Norway, winter seasons 2000 and 2001 (in thousands). Border registration when leaving Norway

	Vinter 2000	Vinter 2001	Endring i %	Veg	Ferge	Fly	Tog
Gjester i alt	1 183	1 148	-3	585	238	306	19
Dagsbesøk	382	366	-4	265	62	38	1
Overnattingsgjester	800	781	-2	320	176	268	18
– på tjenestereise	256	238	-7	45	15	173	6
– på ferie/fritidsreise	545	543	0	275	161	95	12
Gjestedøgn i alt	4 687	4 528	-3	1 490	1 182	1 765	91
– på tjenestereise	1 182	1 050	-11	146	96	791	17
– på privat reise	3 505	3 478	-1	1 344	1 086	974	74

Tabell 4.2: Utenlandske overnattingsgjester i Norge etter bostedsland vintersesongene 1998 – 2001. Enhet = 1000.

Table 4.2: Foreign overnight stays in Norway, winter seasons 1998 – 2001, by country of residence (in thousands).

	1998	1999	2000	2001	Endring i % 2000–2001
I alt	809	845	800	781	-2
Sverige	317	311	274	267	-3
Danmark	272	280	260	245	-6
Finland	20	19	17	18	5
Storbritannia	55	62	65	63	-2
Nederland	15	20	19	19	0
Tyskland	56	70	70	69	-2
Frankrike	10	11	10	11	5
USA	15	19	23	24	3
Øvrige land	49	53	62	65	5

Tabell 4.3: Utenlandske gjestedøgn i Norge etter bostedsland vintersesongene 1998 – 2001. Enhet = 1000.

Table 4.3: Foreign guest nights in Norway, winter seasons 1998 – 2001, by country of residence (in thousands).

	1998	1999	2000	2001	Endring i % 00-01
I alt	4793	5065	4686	4527	-3
Sverige	1304	1307	1098	1007	-8
Danmark	1541	1703	1573	1484	-6
Finland	71	67	58	65	13
Storbritannia	475	543	404	430	6
Nederland	95	111	103	116	13
Tyskland	496	554	577	528	-9
Frankrike	62	71	59	61	3
USA	179	205	259	269	4
Øvrige land	570	504	555	567	2

Tabell 4.4: Antall gjestedøgn for utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge etter bostedsland vintersesongene 1998 – 2001. Enhet = 1000.

Table 4.4: Foreign holiday travel in Norway by country of residence. Number of guest nights for overnight guests, winter seasons 1998 – 2002 (in thousands).

	1998	1999	2000	2001	Endring i % 00-01
I alt	3648	3834	3505	3476	-1
Sverige	966	966	780	784	1
Danmark	1439	1528	1423	1332	-6
Finland	47	43	40	46	16
Storbritannia	343	384	211	243	15
Nederland	66	68	72	85	18
Tyskland	430	471	489	445	-9
Øvrige land	357	374	490	541	10

5 Hovedresultater for hele året 2001

I dette kapitlet gis en samlet oversikt over den utenlandske forretnings- og ferietrafikken i Norge for hele året 2001. For å kunne presentere tallene så raskt som mulig, er det for årets tre siste måneder (høstsesongen) brukt tilsvarende tall for perioden oktober – desember 2000. Da trafikken av utenlandske gjester er liten og relativt stabil i høstsesongen, vil dette ha liten betydning for resultatene, som uansett må betraktes som foreløpige.

5.1 Totaloversikt for utenlandske ankomster og gjestedøgn

3,1 millioner overnattingsgjester og 1,2 millioner dagsreiser til Norge i 2001. I tillegg har cruisepassasjerer foretatt 800 000 dagsbesøk i norske havner

Tabell 5.1: Utenlandsk forretnings- og ferietrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge i 2001. Enhet = 1000.

Table 5.1: Foreign business and holiday travel in Norway 2001 (in thousands). Border registration when leaving Norway. Refer to Table A in the report Summary for row category translation.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
Ankomster i alt	5 082				
- På dagsreise	1 205	886	218	95	6
- Cruisepassasjerer (dagsbesøk)	804				
- Overnattingsgjester	3 073	1 335	649	1 014	74
-- på tjenestereise	776	158	63	540	14
-- på feriereise	2 297	1 177	586	474	60
Gjestedøgn i alt	20 705	6 913	6 401	6 932	459
- gjestedøgn på tjenestereise	3 796	575	496	2 664	61
- gjestedøgn på feriereise	16 909	6 338	5 905	4 268	398
Motorkjøretøyer					
- Personbiler	953	797	157		
- Bobiler	34	29	5		
- Biler m/camp.vogn	27	24	3		
- Busser	13	10	3		

Stabil forretningstrafikk de siste fire år, men klar nedgang i ferietrafikken

Tabell 5.2: Utenlandsk forretnings- og ferietrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge 1998, 1999, 2000 og 2001. Enhet = 1000.

Table 5.2: Foreign business and holiday travel in Norway, 1998 – 2001 (in thousands). Border registration when leaving Norway. Refer to Table A in the report Summary for row category translation.

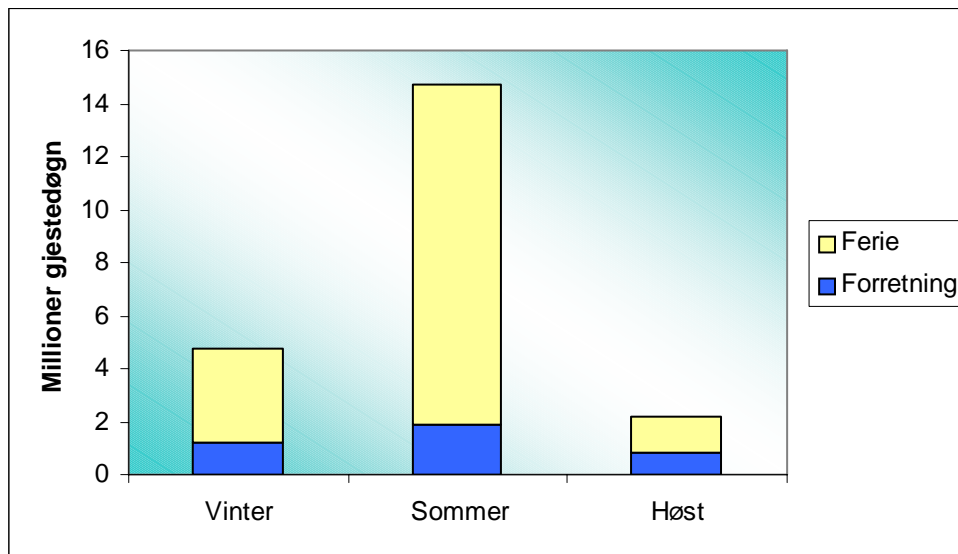
	1998	1999	2000	2001	Endring i % 2000–2001
Ankomster i alt	5 045	5 115	5 137	5 082	-1
- På dagsreise	1 146	1 219	1 250	1 205	-4
- Cruisepassasjerer (dagsbesøk)	643	681	770	804	4
- Overnattingsgjester	3 256	3 215	3 117	3 073	-1
-- på tjenestereise	788	797	776	776	0
-- på feriereise	2 467	2 418	2 342	2 297	-2
Gjestedøgn i alt	23 164	22 152	21 603	20 705	-4
- gjestedøgn på tjenestereise	3 881	3 952	3 955	3 796	-4
- gjestedøgn på feriereise	19 284	18 201	17 648	16 909	-4
Motorkjøretøyer i alt	1 015	1 008	1 023	1 027	0
- Personbiler	931	927	948	953	1
- Bobiler	36	36	33	34	4
- Biler m/camp.vogn	30	27	27	27	1
- Antall busser	18	18	15	13	-11

Forretningstrafikken er relativt jevnt fordelt over året, mens to av tre feriegjester kommer i sommersesongen (mai – september)

Tabell 5.3: Utenlandsk forretnings- og ferietrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge 2001 etter sesong. Enhet = 1000.

Table 5.3: Foreign business and holiday travel in Norway, 2001, total (in thousands) for each season. Refer to Table A in the report Summary for row category translation.

	I alt	Vinter	Sommer	Høst
Ankomster i alt	5 082	1 153	3 243	686
- På dagsreise	1 205	370	588	248
- Cruisepassasjerer	804		804	
- Overnattingsgjester	3 073	783	1 851	438
-- på tjenestereise	776	238	349	188
-- på feriereise	2 297	545	1 502	250
Gjestedøgn i alt	20 705	4 535	13 912	2 258
- gjestedøgn på tjenestereise	3 796	1 051	1 863	882
- gjestedøgn på feriereise	16 909	3 484	12 049	1 376

Figur 5.1: Utenlandsk forretnings- og ferietrafikk i Norge 2001 etter sesong. Millioner gjestedøgn.

Figure 5.1: Foreign business and holiday travel in Norway 2000, total (in million guest nights) for each season.

De fleste dagsreisende kommer på veg, men det er også en del som bruker ferge og fly

Tabell 5.4: Utenlandske dagsreiser i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise, 2001. Enhet = 1000.

Table 5.4: Foreign day trippers in Norway, 2001 (in thousands), by country of residence and transport mode upon departure.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	1 205	886	218	95	6
Sverige	847	722	83	37	4
Danmark	112	10	83	20	0
Finland	135	131	0	4	0
Storbritannia	30	0	19	11	0
Tyskland	43	10	30	2	1
Andre land	37	14	2	20	2

Færre svenske og finske dagsbesøk i 2001

Tabell 5.5: Utenlandske dagsreiser i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. 1998 – 2001. Enhet = 1000.

Table 5.5: Foreign day trippers in Norway, 1998 – 2001 (in thousands), by country of residence and transport mode upon departure.

	1998	1999	2000	2001	Endring i % 2000–2001
I alt	1 146	1 219	1 250	1 205	-4
Sverige	809	862	882	847	-4
Danmark	120	116	110	112	2
Finland	136	155	149	135	-9
Storbritannia	26	18	30	30	2
Tyskland	46	44	43	43	0
Andre land	21	23	36	37	4

Nedgang på én prosent for antall overnattingsgjester i 2001

Tabell 5.6: Utenlandske overnattingsgjester i Norge etter bostedsland 1998 – 2001 og etter transportmiddel ved utreise for året 2001. Enhet = 1000.

Table 5.6: Foreign overnight stays in Norway, 1998 – 2001 (in thousands), by country of residence and transport mode upon departure (2001).

	I alt					Veg	Ferge	Fly	Tog
Ankomster 1998	3 256					1 492	700	998	66
Ankomster 1999	3 223					1 432	673	1 037	81
Ankomster 2000	3 117					1 343	673	1 020	81
Ankomster 2001	3 073					1 335	649	1 014	74
Endring i % 00–01	-1					-1	-4	-1	-9
						2001			
	1998 i alt	1999 i alt	2000 i alt	2001 i alt	Veg	Ferge	Fly	Tog	
Sverige	918	894	849	873	571	48	121	34	
Danmark	561	573	554	539	177	251	104	7	
Finland	232	229	213	190	163	0	27	0	
Storbritannia	236	219	231	237	3	22	210	2	
Nederland	136	133	127	124	45	32	46	1	
Belgia	32	27	36	24	5	4	16	0	
Frankrike	82	84	86	78	15	5	57	1	
Tyskland	575	521	505	486	147	266	67	6	
Italia	38	42	41	39	13	2	21	3	
Sveits	46	54	45	42	10	2	29	2	
Østerrike	22	24	28	23	12	2	9	1	
Spania	37	37	25	27	11	0	15	1	
Europa ellers	104	128	110	116	51	12	52	2	
USA	139	159	157	160	0	4	147	10	
Øvrige land	97	99	112	115	13	0	94	8	

En liten tendens til kortere oppholdstid i Norge både for gjester på tjenestereise og feriereise

Tabell 5.7: Gjennomsnittlig antall gjestedøgn i Norge per person i 1998 – 2001 og etter transportmiddel ved utreise for året 2001. Utenlandske forretnings- og feriereisende.

Table 5.7: Average number of guest nights in Norway per person in 1998 – 2001, and by mode of transport upon departure for 2001. Foreign business and holiday travellers.

	I alt			2001			
	1999	2000	2001	Veg	Ferge	Fly	Tog
- Overnattingsgjester	6,9	7,0	6,7	5,2	9,9	6,8	6,2
-- På tjenestereise	5,1	5,0	4,9	3,6	7,8	4,9	4,3
-- På feriereise	7,5	7,6	7,4	5,4	10,1	9,0	6,6

20,7 millioner utenlandske gjestedøgn i år 2001, en nedgang på fire prosent fra året før. Nedgangen har vært størst på tog og veg, minst på fly

Tabell 5.8: Utenlandske gjestedøgn i Norge og gjennomsnittlig antall gjestedøgn per reisende etter bostedsland 1998 – 2001 og etter transportmiddel ved utreise 2001. Enhet = 1000.

Table 5.8: Foreign guest nights in Norway, and average number of guest nights per traveller by country of residence 1998 – 2001, and by mode of transport upon departure 2001 (in thousands).

	I alt				Ant. døgn	2001			
	1998	1999	2000	2001		Veg	Ferge	Fly	Tog
1998	23 157				7,1	8 745	7 037	6 960	414
1999	22 155				6,9	8 166	6 481	7 017	491
2000	21 603				7,0	7 352	6 695	7 051	505
2001	20 708				6,7	6 915	6 401	6 933	459
Endr. i % 00–01	-4				-4	-6	-4	-2	-9

	1998	1999	2000	2001		2001			
	I alt	I alt	I alt	I alt	ant. døgn	Veg	Ferge	Fly	Tog
Sverige	3 744	3 716	3 327	3 208	3,7	2 326	292	420	170
Danmark	3 552	3 522	3 513	3 410	6,3	1 172	1 732	456	50
Finland	862	775	812	787	4,1	652	0	132	3
Storbritannia	1 832	1 711	1 785	1 840	7,8	31	272	1 526	11
Nederland	1 388	1 237	1 246	1 176	9,5	419	440	309	8
Belgia	292	243	305	213	8,9	36	56	120	1
Frankrike	699	673	678	710	9,1	137	177	391	5
Tyskland	6 359	5 588	5 528	5 052	10,4	1 348	3 207	452	45
Italia	331	355	370	319	8,2	116	26	159	18
Sveits	394	428	394	351	8,4	82	32	226	11
Østerrike	199	207	241	197	8,6	100	23	70	4
Spania	257	243	196	202	7,5	79	4	116	3
Europa ellers	861	894	870	898	7,7	377	103	401	17
USA	1 428	1 570	1 345	1 341	8,4	0	37	1 246	58
Øvrige land	959	993	994	1 004	8,7	40	0	909	55

5.2 Forretnings- og tjenestereiser

Halvparten av ankomstene gjelder besøk fra et av de nordiske landene. Storbritannia er viktigst utenom Norden

Tabell 5.9: Utenlandsk forretningstrafikk i Norge etter bostedsland. Antall ankomster og antall gjestedøgn for overnattingsgjester. 1999 – 2001. Enhet = 1000.

Table 5.9: Foreign business travel in Norway by country of residence. Arrivals and guest nights for overnight guests, 1999 – 2001 (in thousands).

	Antall ankomster			%-fordeling	Antall gjestedøgn			%-fordeling
	1999	2000	2001	2001	1999	2000	2001	2001
I alt	797	777	776	100	3 953	3 954	3 797	100
Sverige	248	244	239	31	809	774	759	20
Danmark	118	114	108	14	498	542	512	13
Finland	38	34	32	4	186	161	142	4
Storbritannia	99	105	116	15	503	618	649	17
Nederland	29	28	29	4	132	140	127	3
Belgia	9	9	8	1	44	51	43	1
Frankrike	21	22	23	3	104	102	104	3
Tyskland	61	57	60	8	381	376	349	9
Italia	11	8	11	1	55	58	58	2
Sveits	19	13	16	2	99	93	87	2
Østerrike	6	5	5	1	29	27	25	1
Spania	6	7	8	1	31	42	41	1
Europa ellers	31	34	32	4	169	168	170	4
USA	51	50	43	6	458	340	312	8
Øvrige land	50	48	48	6	455	442	419	11

Fly er dominerende transportmiddel for de forretningsreisende, men halvparten av svenskene bruker bil

Tabell 5.10: Antall ankomster for utenlandske forretningsreisende med minst én overnatting i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. 2001. Enhet = 1000.

Table 5.10: Number of arrivals for foreign business travellers with at least one overnight in Norway, by country of residence and mode of transport upon departure, 2001 (in thousands).

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	776	158	63	540	14
Sverige	239	119	16	95	10
Danmark	108	12	23	72	1
Finland	32	10	0	22	0
Storbritannia	116	0	2	114	0
Nederland	29	3	2	23	0
Frankrike	23	1	1	21	0
Tyskland	60	8	18	34	1
Sveits	16	0	0	15	0
Europa ellers	32	4	1	26	0
USA	43	0	0	42	1
Øvrige land	48	0	0	47	1

Forretningstrafikken gir totalt nesten fire millioner gjestedøgn

Tabell 5.11: Antall gjestedøgn for utenlandske forretningsreisende i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. 2001. Enhet = 1000.

Table 5.11: Number of guest nights for foreign business travellers in Norway, by country of residence and mode of transport upon departure, 2001 (in thousands).

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	3 797	575	497	2 664	61
Sverige	759	362	95	259	43
Danmark	512	68	188	254	2
Finland	142	46	0	96	0
Storbritannia	649	1	18	630	0
Nederland	127	18	17	92	0
Frankrike	104	3	6	95	0
Tyskland	349	45	158	143	3
Sveits	87	2	1	83	1
Europa ellers	170	24	7	137	2
USA	312	0	3	305	4
Øvrige land	419	0	0	414	5

5.3 Ferie- og fritidsreiser

Fem prosent nedgang i antall ankomster og sju prosent nedgang i tallet på gjestedøgn for ferie- og fritidstrafikken fra utlandet fra 1999 til 2001

Tabell 5.12: Utenlandsk ferietrafikk i Norge etter bostedsland. Antall ankomster og antall gjestedøgn for overnattingsgjester 1999 – 2001. Enhet = 1000.

Table 5.12: Foreign holiday travel in Norway by country of residence. Number of arrivals and guest nights for overnight guests, 1999 – 2001 (in thousands).

	Antall ankomster			%-fordeling	Antall gjestedøgn			%-fordeling
	1999	2000	2001	2001	1999	2000	2001	2001
I alt	2 427	2 342	2 297	100	18 202	17 649	16 911	100
Sverige	643	599	634	28	2 906	2 533	2 449	14
Danmark	468	443	431	19	3 025	2 971	2 898	17
Finland	191	180	159	7	589	651	645	4
Storbritannia	121	124	121	5	1 208	1 167	1 191	7
Nederland	104	98	96	4	1 105	1 106	1 049	6
Belgia	17	27	16	1	199	254	170	1
Frankrike	63	64	55	2	569	576	606	4
Tyskland	460	447	426	19	5 207	5 152	4 703	28
Italia	32	31	28	1	300	312	261	2
Sveits	34	30	27	1	329	301	264	2
Østerrike	18	23	18	1	178	214	172	1
Spania	31	18	19	1	212	154	161	1
Europa ellers	93	82	85	4	724	702	728	4
USA	105	112	117	5	1 112	1 005	1 029	6
Øvrige land	47	64	68	3	538	552	585	3

Mer enn hver tredje feriegjest fra ikke-nordiske land bruker fly til/fra Norge

Tabell 5.13: Antall ankomster for utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. 2001. Enhet = 1000.

Table 5.13: Arrivals of foreign holiday guests with at least one overnight in Norway, by country of resident and mode of transport upon departure, 2001 (in thousands).

	I alt	%-fordeling	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	2 297	100	1 176	586	474	61
Sverige	634	28	552	32	26	24
Danmark	431	19	165	228	31	7
Finland	159	7	153	0	5	0
Storbritannia	121	5	3	20	96	2
Nederland	96	4	42	30	23	1
Belgia	16	1	4	4	8	0
Frankrike	55	2	14	5	36	1
Tyskland	426	19	139	248	34	5
Italia	28	1	13	2	11	2
Sveits	27	1	9	2	14	2
Østerrike	18	1	12	2	4	1
Spania	19	1	11	0	7	1
Europa ellers	85	4	47	10	25	2
USA	117	5	0	3	106	8
Øvrige land	68	3	13	0	48	7

Nesten 17 millioner utenlandske gjestedøgn med ferieformål i 2001, tyske feriegjester sto for 4,7 millioner av disse

Tabell 5.14: Antall gjestedøgn for utenlandske feriegjester i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. 2001. Enhet = 1000.

Table 5.14: Number of guest nights for foreign holiday guests in Norway, by country of residence and mode of transport upon departure, 2001 (in thousands).

	I alt	%-fordeling	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	16 911	100	6 340	5 904	4 269	398
Sverige	2 449	14	1 964	197	161	127
Danmark	2 898	17	1 104	1 544	202	48
Finland	645	4	606	0	36	3
Storbritannia	1 191	7	30	254	896	11
Nederland	1 049	6	401	423	217	8
Belgia	170	1	35	54	80	1
Frankrike	606	4	134	171	296	5
Tyskland	4 703	28	1 303	3 049	309	42
Italia	261	2	114	25	105	17
Sveits	264	2	80	31	143	10
Østerrike	172	1	99	22	47	4
Spania	161	1	77	4	77	3
Europa ellers	728	4	353	96	264	15
USA	1 029	6	0	34	941	54
Øvrige land	585	3	40	0	495	50

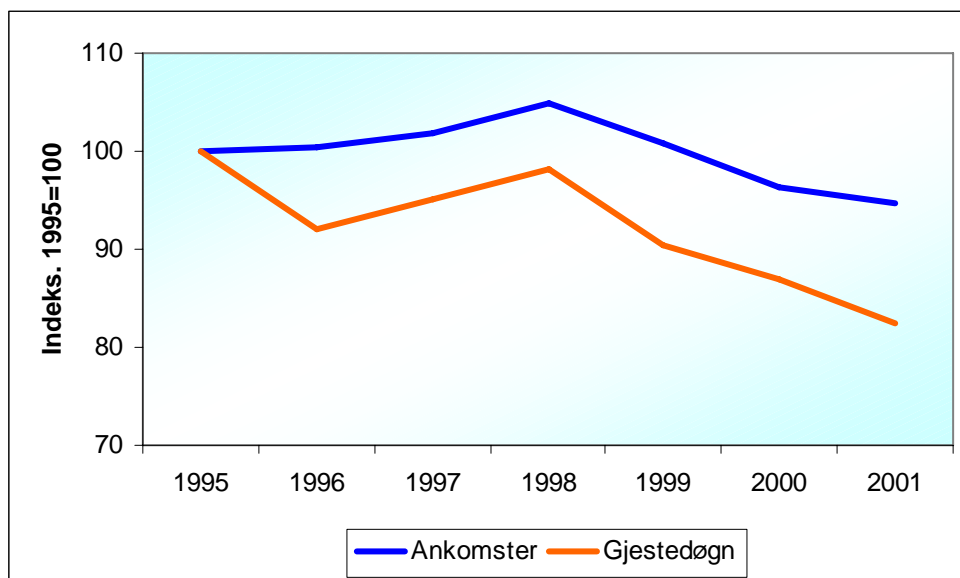
1998 var toppår for utenlandske bil- og bussturister, i de siste tre årene har trafikken gått ned

Tabell 5.15: Utenlandske feriegjester og deres kjøretøyer med minst én overnatting i Norge. Registrert utreise med ferge og på veg fra Norge. 1996–2001. Enhet = 1000 for antall gjester, gjestedøgn og kjøretøyer.

Table 5.15: Foreign holiday guests and their vehicles, with at least one overnight in Norway. Registered upon departure by ferry and road, 1996 to 2001. In thousands for number of guests, guest nights, and vehicles.

	I alt							Transportmiddel ved utreise 2001	
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Endring i % 2000–2001	Ferge	På veg
Feriegjester	1 870	1 896	1 952	1 876	1 793	1 763	-2	586	1 177
Gjestedøgn	13 663	14 088	14 571	13 409	12 895	12 243	-5	5 905	6 338
Gjestedøgn per pers. *)	7,3	7,4	7,5	7,1	7,2	6,9	-4	10,1	5,4
Personbiler	443	447	452	445	438	449	2	132	300
Bobiler	36	33	36	36	33	34	4	5	29
Biler med camp.vogn	31	33	30	27	27	27	1	3	24
Turbusser	17	18	18	18	15	13	-11	3	10

*) Antall gjestedøgn i Norge

Figur 5.2: Antall ankomster og antall gjestedøgn for utenlandske bil- og bussturister i Norge. Utvikling i perioden 1995–2001. Indeks =100 i 1995.

Figure 5.2: Arrivals of foreign holiday guests and number of guest nights. Holiday guests that have left Norway by road or ferry, 1995–2001. Index=100 in 1995.

Flest svenske bil- og bussturister til Norge i 2001, men det kommer mange også fra Danmark og Tyskland

Tabell 5.16: Utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge etter bostedsland. Beregnet antall utreiser med ferge og på veg fra Norge. 1996 – 2001. Enhet = 1000.

Table 5.16: Foreign holiday guests with at least one overnight in Norway, by country of residence. Estimated number of departures by ferry and road, 1996 – 2001 (in thousands).

	I alt						Endring i % 2000–2001
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
I alt	1 870	1 896	1 952	1 876	1 793	1 763	-2
Sverige	600	616	620	593	543	584	8
Danmark	415	401	388	421	404	393	-3
Finland	162	181	192	184	174	153	-12
Storbritannia	30	34	32	23	25	23	-6
Nederland	73	83	90	85	76	72	-6
Belgia	16	10	16	9	17	8	-55
Frankrike	19	22	20	23	25	19	-25
Tyskland	454	453	475	416	407	387	-5
Italia	15	15	17	19	16	15	-8
Sveits	13	11	12	14	12	11	-9
Østerrike	13	13	13	13	17	13	-24
Spania	9	8	17	16	9	11	29
Europa ellers	47	45	55	60	54	57	6
USA	0	2	3	2	2	3	-
Øvrige land	5	1	1	1	13	13	1

Ni prosent nedgang i tallet på overnattinger for bil- og bussturister fra Tyskland, vekst i antall gjestedøgn for besøkende fra Frankrike og Storbritannia

Tabell 5.17: Antall utenlandske gjestedøgn i Norge etter bostedsland. Feriegjester som har reist ut av Norge på veg eller med ferge. 1996–2001. Enhet = 1000.

Table 5.17: Foreign guest nights in Norway, by country of residence. Holiday guests that have left Norway by road or ferry, 1996 – 2001 (in thousands).

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Endring i % 2000–2001
I alt	13 663	14 092	14 573	13 414	12 896	12 243	-5
Sverige	2 563	2 894	2 692	2 601	2 220	2 161	-3
Danmark	2 893	2 750	2 709	2 818	2 711	2 648	-2
Finland	604	557	653	540	608	606	0
Storbritannia	378	363	392	269	271	284	5
Nederland	814	927	1 054	912	884	824	-7
Belgia	134	113	165	117	157	89	-43
Frankrike	212	238	240	229	238	305	28
Tyskland	5 210	5 363	5 609	4 832	4 805	4 352	-9
Italia	147	158	178	189	172	139	-19
Sveits	141	132	123	151	125	111	-11
Østerrike	121	124	125	128	156	121	-22
Spania	54	60	118	107	59	81	37
Europa ellers	346	380	469	489	420	449	7
USA	27	24	33	22	24	34	42
Øvrige land	19	9	13	10	47	40	-15

34 000 utenlandske bobiler til Norge i år 2001, nesten halvparten er tyske

Tabell 5.18: Antall utenlandske bobiler utreist fra Norge etter bostedsland. 1996–2001. Enhet = 1000.

Table 5.18: Number of foreign motor home vehicles departing Norway, by country of residence, 1996 – 2001 (thousands).

	I alt						Transportmiddel ved utreise 2001	
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Ferge	På veg
I alt	36	33	36	36	33	34	5	29
Sverige	4	4	5	4	3	5	0	5
Danmark	1	1	1	1	2	1,5	0,5	1
Finland	4	4	4	6	4	4	0	4
Nederland	2	2	2	2	1	1	0	1
Frankrike	1	1	1	1	1	1	0	1
Tyskland	19	17	18	17	16	15,5	3,5	12
Italia	2	2	2	2	2	1	0	1
Østerrike	2	2	2	2	2	2	0	2
Øvrige land	1	1	2	2	2	3	1	2

27 500 utenlandske biler med campingvogn til Norge i 2001, 11 000 av dem er svenske

Tabell 5.19: Antall utenlandske biler med campingvogn utreist fra Norge etter bostedsland. 1996–2001. Enhet = 1000.

Table 5.19: Number of foreign cars with caravans departing Norway, by country of residence, 1996–2001 (in thousands).

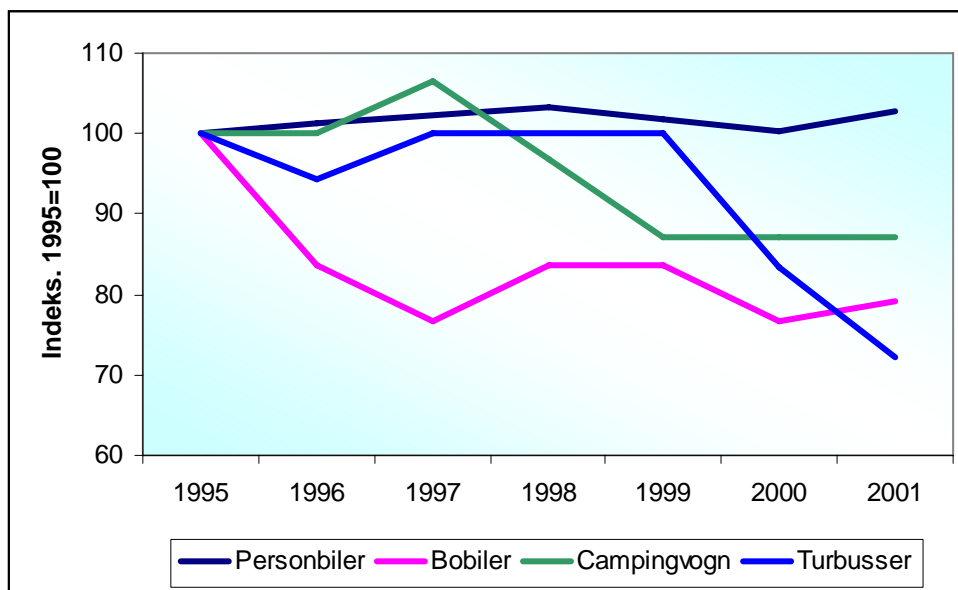
	I alt						Transportmiddel ved utreise 2001	
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Ferge	På veg
I alt	31	33	30	27	27	27,5	2,5	25
Sverige	13	15	10	9	9	11	0	11
Danmark	3	2	4	2	2	2,5	0,5	2
Finland	6	6	7	7	6	6	0	6
Nederland	4	3	4	3	4	3	1	2
Tyskland	4	5	5	5	4	4	1	3
Øvrige land	1	1	1	2	2	1	0	1

Sterk nedgang i tallet på utenlandske turbusser til Norge i de siste to årene

Tabell 5.20: Antall utenlandsregistrerte turbusser utreist fra Norge etter bussenes registreringsland. 1996–2001. Enhet = 1000.

Table 5.20: Number of foreign-registered tour coaches departing Norway, by country of registration, 1996 to 2001 (in thousands).

	I alt						Transportmiddel ved utreise 2000	
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Ferge	På veg
I alt	17	18	18	18	15	13	3	10
Sverige	5	6	6	6	5	4	0	4
Danmark	2	2	2	3	2	2	1	1
Finland	3	3	3	3	3	2	0	2
Nederland	0	0	1	1	0	0	0	0
Tyskland	4	4	5	4	3	3	2	1
Øvrige land	2	2	2	2	2	2	0	2

Figur 5.3: Antall utenlandske personbiler, bobiler, biler med campingvogn og turbusser utreist fra Norge (kun kjøretøyer der reisefølget har hatt minst en overnatting i Norge). Utvikling i perioden 1995–2001. Indeks =100 i 1995.

Figure 5.3: Number of foreign cars, motor home vehicles, cars with caravans and tour coaches departing Norway 1995–2001. Index=100 in 1995.

5.4 Overnattingsmåte

Hotellovernattinger er mest vanlig, mange overnatter også på hytte eller hos slekt og venner

Tabell 5.21: Andel utenlandske gjestedøgn for alle gjester som reiser ut av Norge med bil, buss, tog og fly, etter overnattingsmåte. 2001. N = Antall gjestedøgn i tusen.

Table 5.21: Distribution of foreign guest nights for all guests departing Norway by car, coach, rail, or air, by type of accommodation, 2001 (N = number of guest nights, in thousands).

	I alt	Bil	Buss ¹⁾	Tog	Fly
I alt (N)	100 (20 705)	100 (11 736)	100 (1 578)	100 (459)	100 (6 932)
Hotell, pensjonat o.l.	31	18	81	34	43
Camping på campingplass	12	19	3	5	4
Fri camping	4	6	0	6	0
Leid hytte	17	27	14	7	2
Egen eller lånt hytte	6	9	0	1	1
Slekt og venner	22	16	0	33	35
Annet	8	4	3	14	15

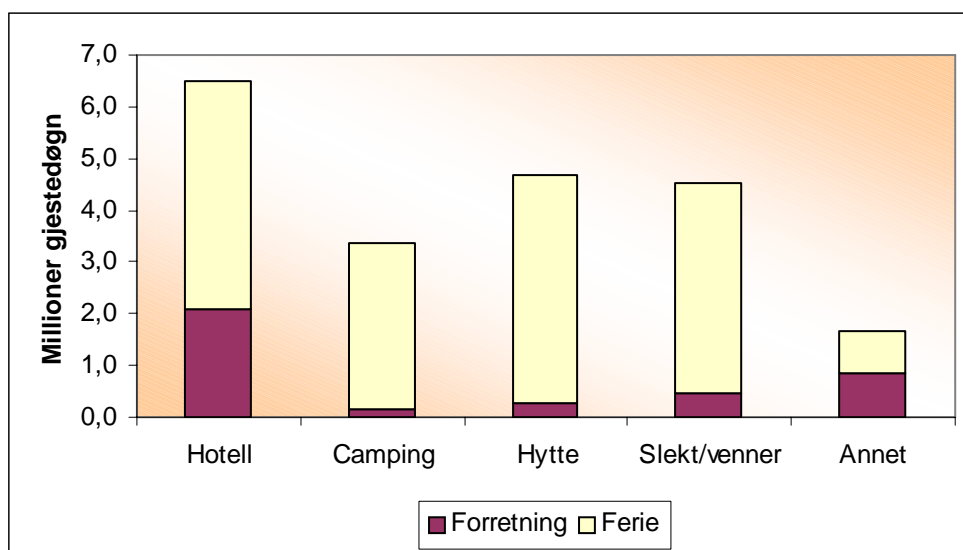
¹⁾ Fordelingen på overnattingsmåte for bussturistene er usikker på grunn av få observasjoner

55 prosent av forretningsreisendes overnattinger foretas på hotell

Tabell 5.22: Andel utenlandske gjestedøgn for forretnings- og tjenestereisende og for ferie- og fritidsreisende som reiser ut av Norge med bil, buss, tog eller fly, etter overnattingsmåte. 2001. N=Antall gjestedøgn i tusen.

Table 5.22: Distribution of foreign guest nights for business travellers and for holiday travellers departing Norway by car, coach, rail, or air, by accommodation type, 2001 (N=number of guest nights in thousands).

	I alt	Forretnings- og tjenestereiser	Ferie- og fritidsreiser
I alt (N)	100 (20 705)	100 (3 796)	100 (16 909)
Hotell, pensjonat o.l.	31	55	26
Camping på campingplass	12	3	14
Fri camping	4	1	5
Leid hytte	17	4	20
Egen eller lånt hytte	6	3	6
Slekt og venner	22	12	24
Annet	8	22	5

Figur 5.4: Utenlandske gjestedøgn for forretningsreisende og feriegjester etter overnattingsmåte. 2001.

Figure 5.4: Foreign guest nights for business travellers and for holiday travellers, by accommodation type, 2001 (in thousands).

Relativt stabilt overnattingsmønster for bil- og bussturistene i de siste fem årene, men campingovernattingene blir likevel færre

Tabell 5.24: Andel utenlandske gjestedøgn for bil- og bussturister for årene 1996–2001 etter overnattingsmåte. Prosent. Antall utenlandske gjestedøgn i 2001. Enhet = 1000.

Table 5.24: Distribution of foreign guest nights for car and coach tourists, 1996 to 2001, by accommodation type (per cent). Number of foreign guest nights in 2001, in thousands.

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Antall gjestedøgn 2001
I alt	100	100	100	100	100	100	12 230
Hotell, pensjonat o.l.	21	21	24	24	23	24	2 965
Camping på campingplass	23	23	21	19	20	18	2 230
Fri camping	9	6	7	7	6	6	700
Leid hytte	32*)	27	27	26	27	27	3 280
Egen eller lånt hytte	*)	7	6	7	6	8	970
Slekt og venner	13	13	11	13	15	15	1 785
Annet	2	3	4	4	3	2	300

*) For 1996 ble leid, lånt og egen hytte registrert under ett.

Referanser

- Haukeland, Jan Vidar og Arne Rideng, 2000
Gjesteundersøkelse januar – april 2000. Oslo, Transportøkonomisk institutt, TØI rapport 485/1999.
- Rideng, Arne, 1994
Utenlandske turister i Norge sommeren 1994. Oslo, Transportøkonomisk institutt, TØI rapport 273/1994.
- Rideng, Arne og Jon Martin Denstadli, 1999
Reisevaner på rutefly 1992–1998. Oslo, Transportøkonomisk institutt, TØI rapport 441/1999.
- Rideng, Arne og Jan Vidar Haukeland, 1996
Utlendingers feriereiser i Norge 1995. Oslo, Transportøkonomisk institutt, TØI rapport 330/1996.
- Rideng, Arne og Jan Vidar Haukeland, 2000
Gjestestatistikk 1999. Oslo, Transportøkonomisk institutt, TØI rapport 475/2000.
- Salant, Priscilla og Don A. Dillman, 1994
How to conduct your own survey. New York, Wiley.
- United Nations, 1994
Recommendations on tourism statistics. New York, United Nations, Publication ST/ESA/STAT/SER/M/83.